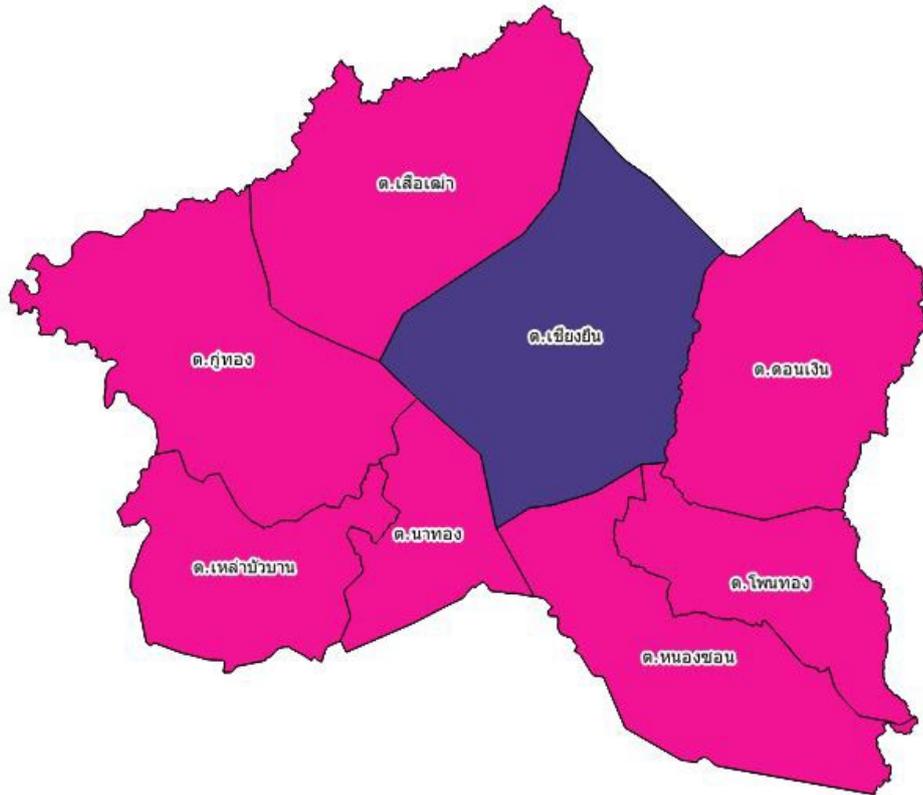

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเชียงใหม่
อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม
ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงใหม่
จังหวัดมหาสารคาม

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลเชียงยืนฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลในการกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการเกษตร โดยให้ประชาชน ส่วนราชการ และท้องถิ่น มีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ ในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง เพื่อให้ตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งได้มีการศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลเชียงยืน โดยวิเคราะห์พื้นที่ของชุมชน ด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน โดยการศึกษาข้อมูลจากการจัดทำเวทีชุมชน การประเมินศักยภาพของชุมชน และการจัดทำเวทีประชาพิจารณ์แผนชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อกำหนดทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตร กำหนดแผนงานโครงการ อย่างสอดคล้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน ได้รับความช่วยเหลือร่วมมือเป็นอย่างดี จาก หน่วยงานหลายๆหน่วยงาน เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น ปกครองอำเภอเชียงยืน กรมการปกครอง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชียงยืน สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ศูนย์อู่ศูนย์วิทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจน เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ และเกษตรกรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ทำให้การจัดทำเอกสารมีข้อมูลถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุดและสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้คงจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่ด้านการเกษตรบ้าง ไม่นานก็น้อย

อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาการเกษตรที่จัดทำขึ้นนี้อาจจะเอื้ออำนวยประโยชน์ได้ดีในห้วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์ชุมชนอยู่เป็นระยะๆ ตามกาลเวลาและบริบทของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อบกพร่องต่างๆ อาจมีอยู่บ้างซึ่งสำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืนผู้รับผิดชอบจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรนี้ จะถือเป็นพระคุณอย่างสูงหากได้รับคำแนะนำจากท่านผู้อ่าน ผู้นำไปใช้และผู้รู้ในด้านต่างๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน
จังหวัดมหาสารคาม
เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑. ข้อมูลด้านกายภาพ	๑
๒. ข้อมูลด้านชีวภาพ	๗
๓. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	๙
๔. สภาพสังคม	๑๓
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเชียงยืน	๑๕
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๑๕
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๕
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรเกษตร	๓๓
๒.๑.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๐
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๙
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลเชียงยืน	๖๑
๓.๑ แนวทางการพัฒนา	๖๑
๓.๒ สรุปรโครงการและงบประมาณตามแผนการพัฒนาการเกษตรตำบลเชียงยืน	๖๒

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	๑
ตารางที่ ๒	๓
ตารางที่ ๓	๔
ตารางที่ ๔	๔
ตารางที่ ๕	๕
ตารางที่ ๖	๗
ตารางที่ ๗	๘
ตารางที่ ๘	๙
ตารางที่ ๙	๑๐
ตารางที่ ๑๐	๑๕
ตารางที่ ๑๑	๑๖
ตารางที่ ๑๒	๑๖
ตารางที่ ๑๓	๑๗
ตารางที่ ๑๔	๑๘
ตารางที่ ๑๕	๑๙
ตารางที่ ๑๖	๒๐
ตารางที่ ๑๗	๒๑
ตารางที่ ๑๘	๒๑
ตารางที่ ๑๙	๒๑
ตารางที่ ๒๐	๒๒
ตารางที่ ๒๑	๒๒
ตารางที่ ๒๒	๒๔
ตารางที่ ๒๓	๒๖
ตารางที่ ๒๔	๒๗
ตารางที่ ๒๕	๒๗
ตารางที่ ๒๖	๒๘
ตารางที่ ๒๗	๒๙
ตารางที่ ๒๘	๓๐
ตารางที่ ๒๙	๓๑

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๓๐	แสดงข้อมูลรายชื่อกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบรายตำบล อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๓๒
ตารางที่ ๓๑	แสดงข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยว	๓๘
ตารางที่ ๓๒	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แบ่งตามประเภทแหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ	๓๙
ตารางที่ ๓๓	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมของการปลูกข้าว อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๔๐
ตารางที่ ๓๔	แสดงข้อมูลการปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงใหม่	๔๑
ตารางที่ ๓๕	แสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๔๒
ตารางที่ ๓๖	แสดงปริมาณผลผลิตข้าว อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๔๕
ตารางที่ ๓๗	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๓ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๔๗
ตารางที่ ๓๘	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๔๙
ตารางที่ ๓๙	แสดงข้อมูลการปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๕๐
ตารางที่ ๔๐	แสดงปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๕๒
ตารางที่ ๔๑	แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๓ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม	๕๔
ตารางที่ ๔๒	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๗
ตารางที่ ๔๓	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๕๙
ตารางที่ ๔๔	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนการพัฒนากิจการเกษตรระดับอำเภอ	๖๒

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑	แผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลเชียงยืน ๖
ภาพที่ ๒	วิธีการตลาดข้าวเปลือกของตำบลเชียงยืน ๑๑
ภาพที่ ๓	วิธีการตลาดพืชไร่ (มันสำปะหลัง) ๑๒
ภาพที่ ๔	แสดงจำนวนหัวหน้าคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๑๕
ภาพที่ ๕	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๑๗
ภาพที่ ๖	แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเชียงยืน ๑๘
ภาพที่ ๗	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินประเภทการเช่า ตำบลเชียงยืน ๑๙
ภาพที่ ๘	แสดงจำนวนขึ้นทะเบียนข้าวจำแนกตามพื้นที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๒๐
ภาพที่ ๙	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ) ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๒๐
ภาพที่ ๑๐	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๒๕
ภาพที่ ๑๑	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๓๓
ภาพที่ ๑๒	แสดงชุดดินอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๓๔
ภาพที่ ๑๓	แสดงพื้นที่ดินที่มีปัญหาเป็นดินทรายจัดและดินเค็ม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๓๕
ภาพที่ ๑๔	แสดงแผนที่น้ำบาดาล จังหวัดมหาสารคาม ๓๖
ภาพที่ ๑๕	แสดงแหล่งน้ำสายหลักในอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๓๗
ภาพที่ ๑๖	แสดงโครงการชลประทานขนาดกลาง อ่างเก็บน้ำหนองเทวราช อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๓๗
ภาพที่ ๑๗	แสดงคุณภาพและปริมาณน้ำบาดาล จังหวัดมหาสารคาม ๓๘
ภาพที่ ๑๘	แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แบ่งตามประเภทแหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ ๓๙
ภาพที่ ๑๙	ที่ตั้งพื้นที่ป่าในอำเภอเชียงยืน ๔๐
ภาพที่ ๒๐	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) และร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับ ๔๑
	ปลูกข้าว อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
ภาพที่ ๒๑	แสดงข้อมูลการปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ๔๒
ภาพที่ ๒๒	แสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงยืน ๔๒
	จังหวัดมหาสารคาม
ภาพที่ ๒๓	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเชียงยืน ๔๓

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ ๒๔	แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว อําเภอเชียงยืน	๔๓
ภาพที่ ๒๕	แสดงแผนที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อําเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม	๔๔
ภาพที่ ๒๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เฉพาะพื้นที่ S๑ และ S๒ ซ้อนทับกับพื้นที่ปลูกข้าว ที่อยู่ในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร จากแหล่งรับซื้อ	๔๔
ภาพที่ ๒๗	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เฉพาะพื้นที่ S๒ ซ้อนทับกับพื้นที่ปลูกข้าว ที่อยู่ในรัศมีกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร	๔๕
ภาพที่ ๒๘	แสดงวิธีการตลาดข้าวเปลือก อําเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม	๔๘
ภาพที่ ๒๙	แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว อําเภอเชียงยืน	๔๘
ภาพที่ ๓๐	แสดงแผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) และร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อําเภอเชียงยืน	๕๐
ภาพที่ ๓๑	แสดงข้อมูลการปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ อําเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม	๕๑
ภาพที่ ๓๒	แสดงแผนที่การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของมันสำปะหลัง อําเภอเชียงยืน	๕๑
ภาพที่ ๓๓	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและร้อยละพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสมอําเภอเชียงยืน	๕๒
ภาพที่ ๓๔	แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลังของอําเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม	๕๕
ภาพที่ ๓๕	แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อําเภอเชียงยืน	๕๕

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ข้อมูลด้านกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเชียงยืน เป็นตำบลหนึ่งใน ๘ ตำบล ของอำเภอเชียงยืน มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเหล่าดอกไม้ กิ่งอำเภอชื่นชม ทิศใต้ ติดกับ ตำบลหนองซอน อำเภอเชียงยืนทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลดอนเงิน อำเภอเชียงยืน ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลนาทองและเสือเต้าอำเภอเชียงยืนมีเนื้อที่ประมาณ ๓๓,๕๔๓ ไร่หรือประมาณ ๕๓ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ทำการเกษตร ๒๗,๗๐๔ ไร่

❖ จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตารางแสดงจำนวนประชากร และครัวเรือน

หมู่ที่	บ้าน	ประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน		หมายเหตุ
		ชาย	หญิง		ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	
๑	หมากหญ้า	๓๕๗	๓๖๔	๗๒๑	๒๖๒	๑๖๔	
๒	โนนจั่ว	๒๔๒	๒๘๑	๕๒๓	๑๑๗๔	๑๒๖	
๓	เชียงยืน	๓๕๒	๓๘๖	๗๓๘	๔๑๑	๑๓๘	
๔	เชียงยืน	๓๙๘	๓๖๖	๗๖๔	๒๖๖	๑๓๘	
๕	เชียงยืน	๕๒๘	๕๘๔	๑,๑๑๒	๘๒๑	๑๕๘	
๖	โคกสูง	๒๒๒	๒๓๔	๔๕๖	๑๘๔	๘๑	
๗	หนองมะเฒ่า	๒๙๗	๒๘๕	๕๘๒	๑๕๙	๑๐๕	
๘	สร้างแก้ว	๓๙๑	๓๙๔	๗๘๕	๒๔๔	๑๓๒	
๙	หนองแวง	๓๖๐	๓๑๗	๖๗๗	๑๕๙	๑๕๖	
๑๐	หนองศิริราษฎร์	๒๘๖	๓๒๓	๖๐๙	๑๘๑	๑๓๙	
๑๑	เหล่าศรีเชียงเหนือ	๑๓๕	๑๖๓	๒๙๘	๘๙	๕๘	
๑๒	โนนหินแห่	๓๐๗	๓๐๐	๖๐๗	๑๗๙	๑๔๔	
๑๓	หนองโป่ง	๒๐๑	๒๐๑	๔๐๒	๑๖๕	๖๗	
๑๔	โคกสูง	๒๗๓	๓๔๐	๖๑๓	๓๐๑	๙๘	
๑๕	โคกสูง	๓๔๑	๓๖๓	๗๐๔	๒๙๒	๑๔๓	
๑๖	เชียงยืน	๒๒๘	๒๓๗	๔๖๕	๒๒๕	๙๑	
๑๗	สร้างแก้ว	๓๘๓	๓๘๕	๗๖๘	๒๗๖	๑๒๕	
๑๘	เชียงยืน	๖๖๗	๗๑๓	๑,๓๘๐	๘๙๗	๑๙๒	
๑๙	เชียงยืน	๔๒๖	๔๙๒	๙๑๘	๖๐๑	๑๒๔	
รวม		๖,๓๙๔	๖,๗๒๘	๑๓,๑๒๒	๕,๑๘๓	๒,๓๗๙	

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง และแบบจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน ปี ๒๕๖๘

ผู้นำด้านการปกครอง

◆ ผู้นำด้านการปกครอง

๑. นายสุพจน์ อรรคพงษ์	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑
๒. นายแก่นนคร ไชยคำ	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๒
๓. นายไกรทอง ไชยคำ	กำนันตำบลเชียงยืน	หมู่ที่ ๓
๔. นายบุญเลิศ ชันระมูล	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๔
๕. นายคมสันต์ กุดกังวล	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๕
๖. นายมณูญ สุศรีพิ	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๖
๗. นางสุดารัตน์ ภูหัวไร่	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๗
๘. นายรัฐพล ไปดง	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๘
๙. นางลำดวน พันเดช	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๙
๑๐. นายเดชา อินเสนา	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๐
๑๑. นายธวัชชัย โพธิ์หล้า	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๑
๑๒. นายรัฐพล จระคร	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๒
๑๓. นายสุชาติ ปัสสา	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๓
๑๔. นายอนันต์ อุปลัมภ์	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๔
๑๕. นายวิรัตน์ อินทะรักษา	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๕
๑๖. นายจำเริญ โพธิ์หล้า	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๖
๑๗. นางราตรี ราชาโคตร	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๗
๑๘. นายอนุวัตร มิตรพามา	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๘
๑๙. นายจิระศักดิ์ หาสุว	ผู้ใหญ่บ้าน	หมู่ที่ ๑๙

◆ ผู้นำด้านการบริหาร

นายบุญชอบ บุรณ์เจริญ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงยืน
นายชาญวิทย์ พุดบุรี	นายกเทศบาลเชียงยืน

◆ ผู้นำกลุ่ม

นายสมชาย แสนวัง ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

๑. ตำบลเชียงยืนมีจำนวนหมู่บ้าน ๑๙ หมู่บ้าน มีจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เต็มทั้งหมู่บ้านได้แก่ หมู่ที่ ๑,๒,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๗ และ จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน ได้แก่ หมู่ที่ ๓,๔,๕,๑๘,๑๙

๒. เขตเทศบาล ตำบลเชียงยืนมี ๑ เขตเทศบาล (เทศบาลตำบลเชียงยืน) ได้แก่หมู่ที่ ๓,๔,๕,๑๘,๑๙

พื้นที่และสภาพการถือครองที่ดิน

พื้นที่ตำบลเชียงยืน สภาพพื้นที่เป็นที่สูงสลับกับที่ดอนลอนลาดเป็นลูกคลื่นสลับกันไปทั้งตำบลสูงจากทางเหนือลาดลงทางใต้ อยู่ในเขตพื้นที่อาศัยน้ำฝนเพื่อการเกษตร

ตารางแสดงลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)					รวม (ไร่)
		ข้าว					
๑	หมากหญ้า	๒,๖๑๘					๒,๖๑๘
๒	โนนจั่ว	๑,๗๙๒					๑,๗๙๒,
๓	เชียงยืน	๘๘๗					๘๘๗
๔	เชียงยืน	๗๕๗					๗๕๗
๕	เชียงยืน	๙๑๓					๙๑๓
๖	โคกสูง	๓๖๐					๓๖๐
๗	หนองมะเฒ่า	๕๒๖					๕๒๖
๘	สร้างแก้ว	๘๗๘					๘๗๘
๙	หนองแวง	๑,๗๐๐					๑,๗๐๐
๑๐	หนองศิริราษฎร์	๒,๒๑๙					๒,๒๑๙
๑๑	เหล่าศรีเชียงเหนือ	๘๘๙					๘๘๙
๑๒	โนนหินแห่	๑,๕๘๕					๑,๕๘๕
๑๓	หนองโป่ง	๕๑๓					๕๑๓
๑๔	โคกสูง	๗๑๐					๗๑๐
๑๕	โคกสูง	๒,๒๓๐					๒,๒๓๐
๑๖	เชียงยืน	๓๓๓					๓๓๓
๑๗	สร้างแก้ว	๒,๐๖๒					๒,๐๖๒
๑๘	เชียงยืน	๑,๐๔๘					๑,๐๔๘
๑๙	เชียงยืน	๓๖๘					๓๖๘
	รวม	๒๒,๓๘๘					๒๒,๓๘๘

ที่มา : ข้อมูลศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเชียงยืน

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลเชียงยืน มีลักษณะเป็นที่สูง จากระดับน้ำทะเล ประมาณ ๑๖๐ เมตรพื้นที่ทั้งหมดของตำบล อยู่ใน เขตอาศัยน้ำฝนเพื่อการเกษตร

พื้นที่ป่า สภาพป่าของตำบลเชียงยืน เป็นที่ป่าอยู่ตามหัวไร่ปลายนา ป่าละเมาะ ป่าดอนปู่ตา ซึ่งเป็นป่าที่ไม่อุดมสมบูรณ์นัก แหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น มีดังนี้

ตารางแสดงแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	สถานที่ตั้ง		การใช้ประโยชน์		หมายเหตุ
		บ้าน	หมู่ที่	ประเภทการใช้	พื้นที่(ไร่)	
๑	หนองเทวราช	เชียงยืน	๑๖	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๓๓๓	
๒	หนองเชียงยืน	เชียงยืน	๓	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๔๐	
๓	หนองโสน	โคกสูง	๖	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๓๐๔	
๔	หนองคู	หนองศิริราษฎร์	๑๐	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๒๕	
๕	หนองแวง	หนองแวง	๙	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๒๐	
๖	สระสนาม	หนองแวง	๙	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๑๕	
๗	หนองผำ	หนองมะเมี	๗	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๑๐	
๘	หนองใหม่	เชียงยืน	๑๘	เพื่ออุปโภคและการเกษตร	๒๐	

ที่มา : ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเชียงยืน

แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๑ แสดงสถิติน้ำฝน ๑๐ ปีย้อนหลัง (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๘)

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)												ฝนรวม (มม.)	เฉลี่ย (มม.)
	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค		
๒๕๕๘	๐	๑๐	๐	๗	๕๕	๒๖	๑๐๘	๑๓๖	๑๐๘	๖๒	๐	๐	๕๑๒	๔๒.๗
๒๕๕๙	๔๖	๐	๐	๗๗	๑๒๑	๒๘๐	๑๒๗	๒๔๗	๓๐๐.๓	๓๒	๑๕	๐	๑๒๔๕.๓	๑๐๓.๘
๒๕๖๐	๐	๐	๒๕	๑๒	๑๒๒	๑๗	๒๕๓	๒๕๘	๒๓๓	๑๔๖	๐	๐	๑๐๖๖	๘๘.๘
๒๕๖๑	๑.๙	๗.๓	๕๙.๙	๑๘๘.๘	๒๑๗.๗	๑๔๙.๓	๒๔๕.๓	๑๕๓.๙	๑๕๘.๔	๒๓.๖	๒๗.๔	๐	๑๒๓๓.๕	๑๐๒.๘
๒๕๖๒	๐	๒๖.๙	๖.๙	๒๘.๑	๒๓๒.๘	๕๒.๒	๑๒๙.๑	๕๗๗.๒	๑๙๒.๑	๑๑.๘	๑.๕	๐	๑๒๕๘.๖	๑๐๔.๙
๒๕๖๓	๒.๙	๐	๑๑๕.๓	๑๖๐.๔	๙๗.๐	๑๑๔.๖	๑๘๗.๘	๒๔๗.๗	๒๐๔.๔	๑๒๘.๖	๖.๕	๐	๑๒๖๕.๒	๑๐๕.๔
๒๕๖๔	๐	๙.๗	๑๕.๒	๓๕.๕	๓๔	๕๒.๗	๖๑.๔	๒๓.๔	๖๘.๔	๕๓.๗	๐	๐	๓๕๔	๒๙.๕
๒๕๖๕	๐	๑๐.๒	๙.๗	๒๔.๔	๑๐๒.๕	๑๔๘.๗	๗๒.๒	๑๗๘	๒๒๕.๔	๓๔๕	๑๗	๐	๑๑๓๓.๑	๙๔.๔๒
๒๕๖๖	๙.๘	๐	๑๐.๕	๔๒.๒	๖๙	๗๑.๗	๑๒๓.๗	๖๐	๒๖๑	๑๘๑.๗	๐	๐	๘๒๙.๖	๖๙.๑
๒๕๖๗	๐	๐	๑.๖	๐	๑๔๓.๒	๑๐๖.๘	๒๒๖.๒	๙๘.๙	๒๘๕.๑	๒.๐	๐	๐	๘๖๓.๘	๗๑.๙๘
๒๕๖๘	๐	๐	๓๗.๑	๑๐๕.๔	๒๖๒.๔	๒๙๖.๔								

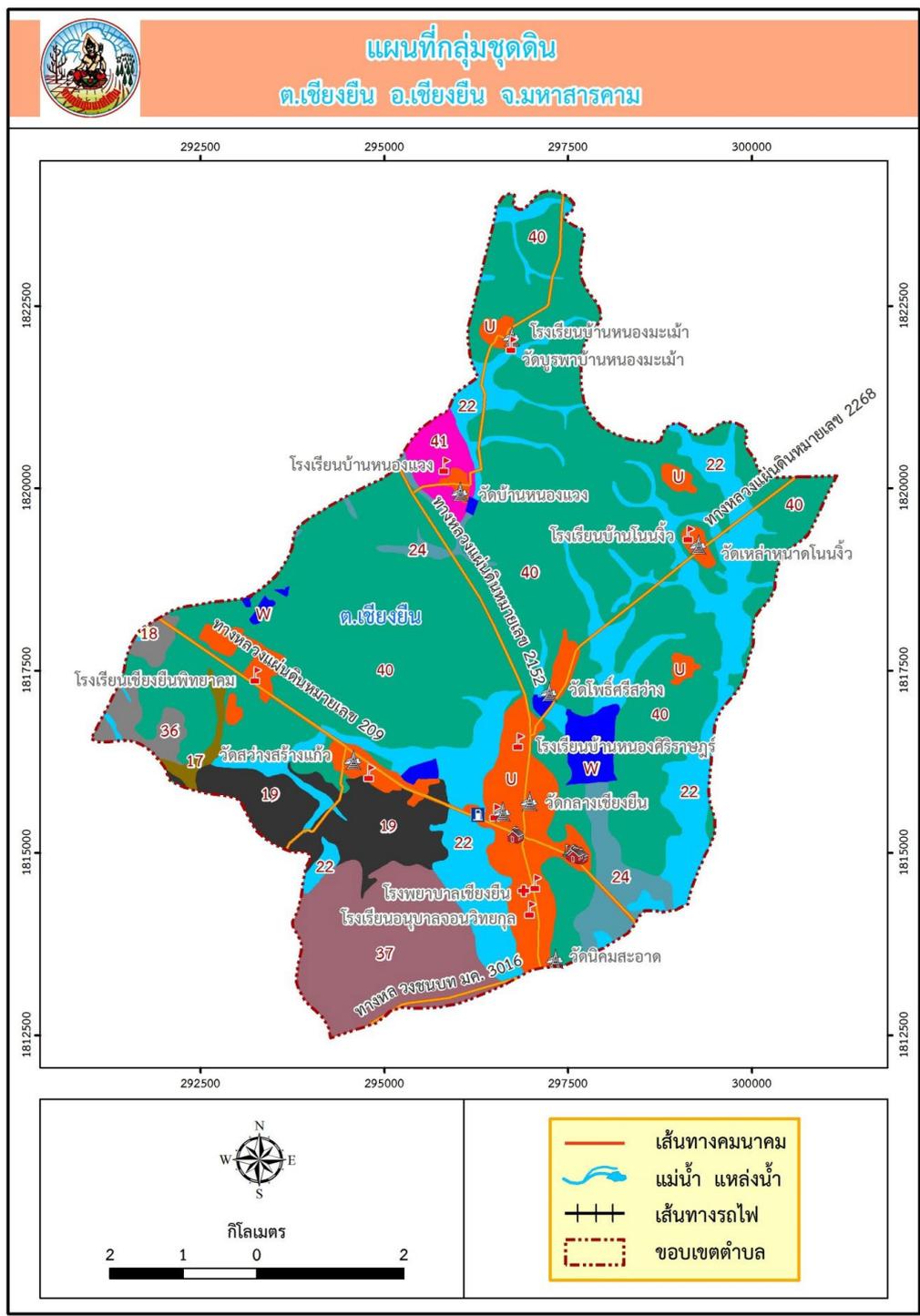
ที่มา : ศูนย์อุตุวิทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กรมอุตุวิทยภาค จังหวัดขอนแก่น

❖ **กลุ่มชุดดินความเหมาะสมของดิน และคุณภาพดิน**

ชุดดินที่พบในตำบลเชียงยืนมีอยู่ ๓ กลุ่ม คือ ชุดดินร้อยเอ็ด ,โคราช ,น้ำพอง

ตารางแสดงเนื้อดินความเหมาะสม / คุณภาพ / การใช้ประโยชน์ของดิน

เนื้อดิน	ชุดดิน	บริเวณที่พบ	ความเหมาะสม	การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน
มีลักษณะเป็นดินทรายปนดินร่วนสีน้ำตาลเข้มมากดินล่างเป็นดินทราย อินทรีย์วัตถุต่ำ pH ๕.๕- ๗.๐	ชุดดินน้ำพอง	พบบริเวณ หมู่ ๙,๗	ไม่เหมาะแก่การปลูกพืช	ทำนา
เนื้อดินมีลักษณะร่วนปนทรายและทรายปนร่วนปนจุดแดงปนเหลืองการระบายน้ำเร็วความอุดมสมบูรณ์ต่ำ pH ๕.๐ - ๕.๕	ชุดดินร้อยเอ็ด	พบอยู่ทั่วไปทั้งตำบล	ทำนา	ทำนา
มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเข้มความอุดมสมบูรณ์ต่ำ pH ๕.๐-๖.๐	ชุดดินโคราช	พบบริเวณ หมู่ ๑๓,๔ และ ๑๑	เหมาะสำหรับการปลูกพืชไร่และไม้ผล	ใช้ทำนาและปลูกพืชผัก

ภาพที่ ๑ แผนที่กลุ่มชุดดิน ตำบลเชียงยืน

๒. ข้อมูลชีวภาพ

❖ ระบบการผลิต

ตารางแสดงระบบการผลิตพืชและสัตว์

ที่	ชนิดพืช/สัตว์	วิธีการผลิต	ระยะเวลา	การใช้แรงงาน	หมายเหตุ
๑	ข้าวนาปี	นาดำ , นาหว่าน	พ.ค.-พ.ย.	แรงงานในครัวเรือน แรงงานจ้าง แรงงานเครื่องจักรกล	
๒	พืชผัก	ปลูกหลังฤดูเก็บเกี่ยว ข้าวนาปี(ปลูกในแปลงนา) เพื่อการค้าและบริโภค	พ.ย.-พ.ค.	แรงงานในครัวเรือน แรงงานจ้าง	
๓	ไม้ผล	หัวไร่ปลายนา ไร่นาสวนผสม	ตลอดปี	แรงงานในครัวเรือน	
๔	โค / กระบือ	เลี้ยงเพื่อใช้งาน และเพื่อขาย	ตลอดปี	แรงงานในครัวเรือน	
๕	สุกร	เลี้ยงเพื่อผลิตลูก และขุนขาย	ตลอดปี	แรงงานในครัวเรือน	
๖	สัตว์ปีก	เลี้ยงเพื่อบริโภค และเพื่อจำหน่าย	ตลอดปี	แรงงานในครัวเรือน	

❖ ปริมาณผลผลิต

ตารางแสดงปริมาณผลผลิตจากพืชและสัตว์

ชนิดของพืช	พื้นที่(ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย(กก.)/ ไร่	ผลผลิตรวม(กก.)	หมายเหตุ
๑. ข้าวนาปี	๒๒,๒๔๗	๕๕๑	๑๒,๒๕๘,๐๘๗	
๒. พืชไร่	๒,๒๓๓	๓,๐๐๐	๖,๖๙๙,๐๐๐	
๓. โคเนื้อ	๒๑๘ ครัวเรือน	๘๔๗ ตัว	-	
๔. กระบือ	๒๙๕ ครัวเรือน	๙๖๐ ตัว	-	
๕. สุกร	๖๓ ครัวเรือน	๓๙๒ ตัว	-	
๖. ไก่พื้นเมือง	๘๓๙ ครัวเรือน	๑๙,๑๙๕ ตัว	-	
๗. เป็ด	๗๘ ครัวเรือน	๓,๔๘๔ ตัว	-	
๘. ปลา	๔๓๕ ครัวเรือน	๕๒๐ ปอนด์	-	

ที่มา : ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเชียงยืน

๓. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

❖ ขนาดการถือครองที่ดิน และสิทธิในที่ดินทำกินของเกษตรกร

ขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกรโดยเฉลี่ยเกษตรกรจะมีที่ดินทำกินต่อครอบครัวประมาณ ๑๓ ไร่ โดยเกษตรกรจำนวนร้อยละ ๙๐ มีสิทธิทำกินในที่ดินของตนเองอีกจำนวนร้อยละ ๑๐ ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองซึ่งต้องเช่าที่ดินทำกิน และรับจ้างทำการเกษตร

❖ จำนวนแรงงาน

แรงงานภาคการเกษตรในตำบลเชียงยืนเกือบทั้งหมดจะเป็นแรงงานจากหัวหน้าครัวเรือนและแม่บ้าน ส่วนแรงงานวัยหนุ่ม – สาว จะอพยพไปทำงานต่างถิ่น และมีการจ้างแรงงานเพิ่ม

แรงงานนอกภาคการเกษตรเมื่อเกษตรกรว่างงานจากภาคการเกษตรจะอพยพแรงงานไปนอกพื้นที่ตำบล และในพื้นที่ตำบล โดยจะไปทำงานรับจ้างก่อสร้าง รับจ้างตัดอ้อย และทำงานที่โรงงานแหวน

❖ รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนในภาคการเกษตร
ตารางแสดงรายได้ – รายจ่าย ต่อครัวเรือนต่อปี

ที่มาของรายได้ รายจ่าย	จำนวนครัวเรือน ที่มีรายได้	รายได้ / ไร่ (บาท)	รายจ่าย / ไร่ (บาท)	รายได้สุทธิ / ไร่ (บาท)
ข้าวนาปี	๒,๓๗๙	๔,๖๐๐	๒,๗๐๐	๑,๙๐๐
พืชไร่	๔๐๐	๒๕,๐๐๐	๙,๕๐๐	๑๕,๕๐๐
โค	๒๑๘	๑๒,๐๐๐ บ./ตัว	๖,๒๐๐ บ./ตัว	๕,๘๐๐ บ./ตัว
สุกร	๖๓	๕,๐๐๐ บ./ตัว	๒,๕๐๐ บ./ตัว	๒,๕๐๐ บ./ตัว

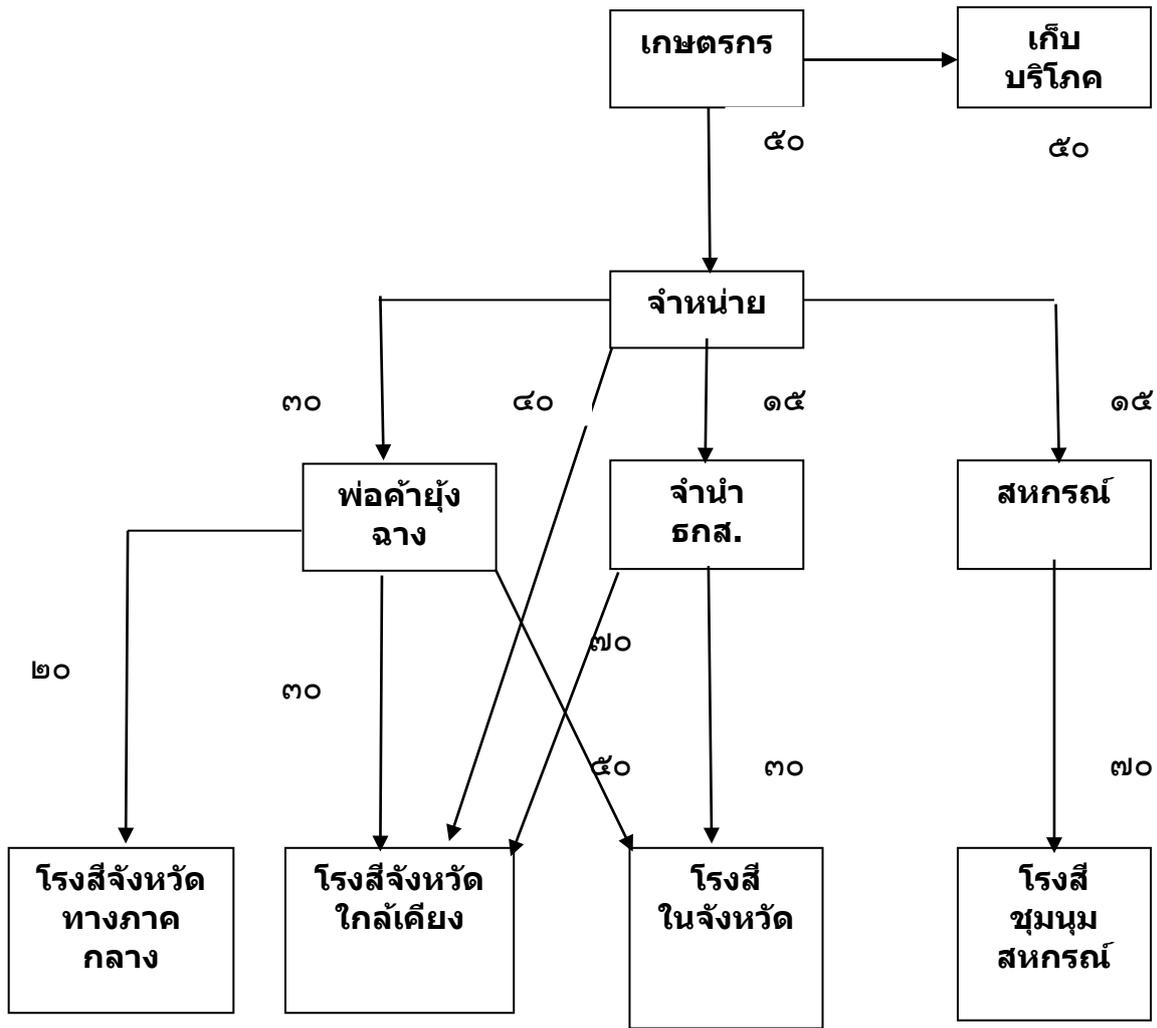
❖ เป้าหมายของ การทำฟาร์ม

เป้าหมายการทำการเกษตรของตำบลเชียงยืนมีลักษณะแตกต่างกันตามกิจกรรม ดังนี้

๑. ข้าวนาปี เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตข้าวพันธุ์ กข. ๖ เพื่อการบริโภค และผลิตข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ สำหรับจำหน่าย
๒. พืชผัก เกษตรกรปลูกพืชผักเพื่อการบริโภค สำหรับพืชผักเพื่อการค้า เกษตรกรจะปลูกในแปลงนา หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว
๓. ปศุสัตว์ จะผลิตเพื่อใช้งาน เพื่อการบริโภคและจำหน่าย
๔. พืชไร่ เกษตรกรผลิตเพื่อจำหน่าย

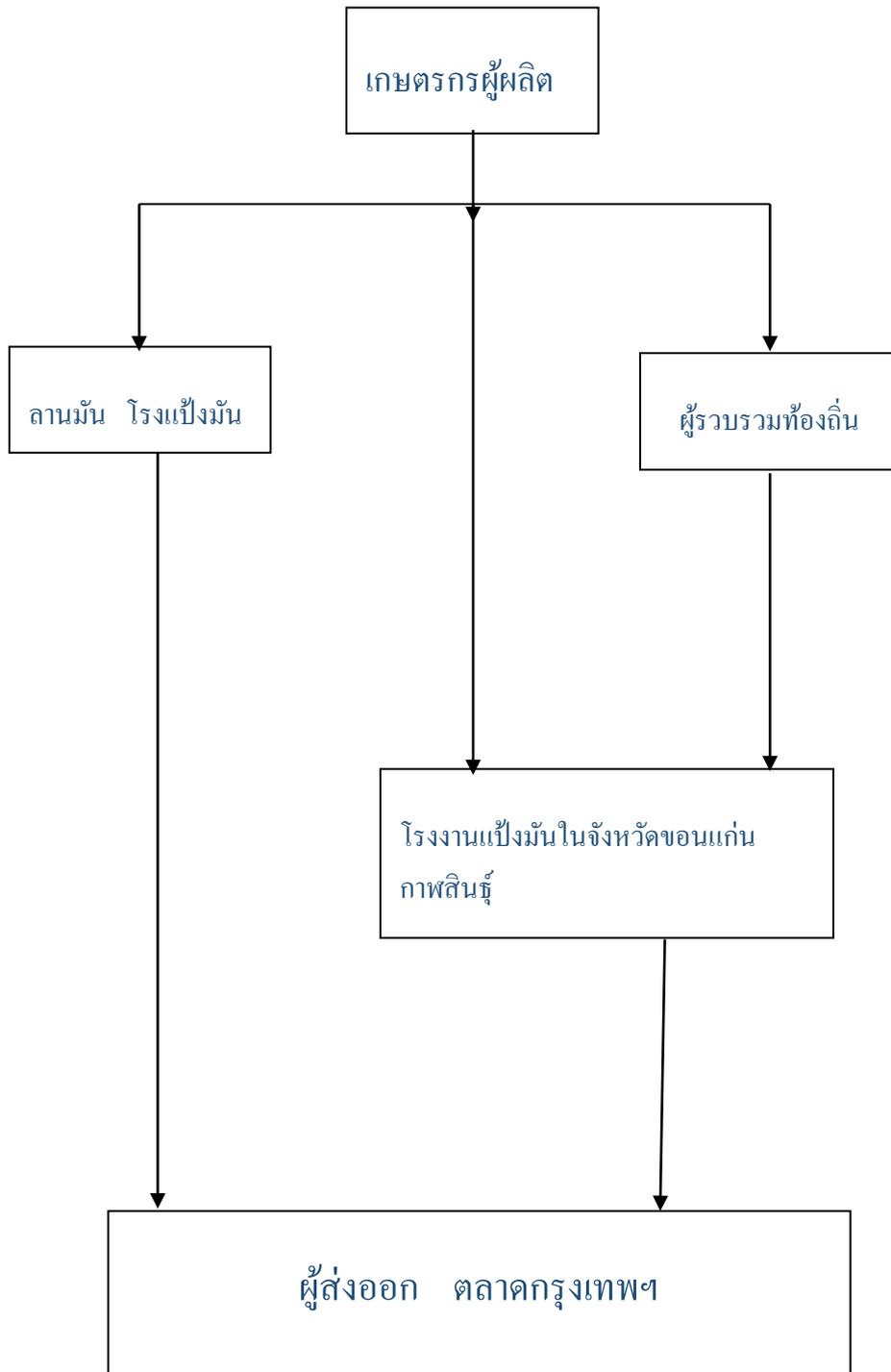
❖ แหล่งเงินเชื่อเพื่อการทำธุรกิจ และการผลิตการเกษตร

- กองทุนหมู่บ้าน -กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)
- สหกรณ์การเกษตร นายทุน ญาติ

ภาพที่ ๒ วิธีการตลาดข้าวเปลือกของตำบลเชียงยืน

วิธีการตลาดพืชไร่ (มันสำปะหลัง)

ภาพที่ ๓ วิธีการตลาดพืชไร่ (มันสำปะหลัง)

๔. สภาพทางสังคม

ตำบลเชียงยืน ประมาณ พ.ศ. ๒๔๓๖ มีราษฎรบ้านหนองโ่ง แขวงเมืองร้อยเอ็ด ได้อพยพมาทำมาหากินใกล้หนองน้ำซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านเชียงยืน หมู่ ๔ (ปัจจุบัน) ชื่อบ้าน “ ยางคำ ” โดยมี นายศรี สุนนท์ เป็นนายบ้าน ขึ้นอยู่กับ แขวงหนองซอน เมืองกาฬสินธุ์ ต่อมาประชาชนได้เพิ่มจำนวนประชากรมากขึ้น ไม่สามารถขยายหมู่บ้านออกไปได้ เพราะมีทุ่งนาล้อมรอบอยู่ทุกด้าน ประกอบกับประชาชนมีความเห็นว่า ที่ป่าอันเป็นที่กว้างขวางอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านอยู่ใกล้หนองน้ำใหญ่ ชื่อว่าหนองเชียงยืน(สันนิษฐานว่า เคยเป็นที่ตั้งของเมืองๆหนึ่ง ในสมัยขอมมีอำนาจอยู่ในภูมิภาคแถบนี้แล้วร้างไป เพราะมีคนขุดพบเศษกระเบื้องอิฐโบราณในบริเวณหนองน้ำเชียงยืนเสมอ) เป็นที่มีทำเลเหมาะสมที่จะตั้งหมู่บ้านใหม่จึงได้อพยพไปตั้งหมู่บ้านใหม่เรียกว่า **บ้านเชียงยืน** ต่อมา มีหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้นทางราชการจึงได้ตั้งหมู่บ้านเชียงยืนเป็นตำบลเรียกตำบล **เชียงยืน**

ชาวตำบลเชียงยืนยังคงยึดบุญประเพณีอีสานโดยทั่วไปคือ “ **ฮีตสิบสอง คองสิบสี่** ” ภาษา เป็นภาษาท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่หลายลักษณะคือ ภาษาอีสานแข็ง คือภาษาที่ใช้ในจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ และขอนแก่นบางส่วน

ประเพณีดั้งเดิมที่สำคัญ คือ การทำบุญตามเทศกาล เดือนต่างๆ ซึ่งเรียกว่า **ฮีตสิบสองคองสิบสี่ ฮีต** เป็นคำย่อจาก จาริต ออกเสียงแผลง “ ร ” เป็น “ ฮ ” ตามลักษณะการออกเสียงของชาวอีสาน หมายถึง สิ่งที่พึงปฏิบัติภายใน ๑๒ เดือน แจกแจงได้ดังนี้

- ◆ เดือนเจียง (เดือนอ้าย) บุญเข้ากรรม พิธีทำบุญแต่พระภิกษุผู้อยู่ปริวาสกรรมเพราะเหตุต้องอาบัติ สังฆาติเสส
- ◆ เดือนยี่ บุญคุณลาน หมายถึง การทำบุญทำขวัญข้าวเปลือก
- ◆ เดือนสาม บุญข้าวจี กระทำในโอกาสวันมาฆบูชา จะนำข้าวเหนียวซึ่งนึ่งสุกแล้วปั้นเป็นก้อนโตๆ ขนาดเท่าผลมะตูม ใส่ใส่ด้วยงบน้ำอ้อย ย่างไฟให้สุกแล้วนำไปถวายพระ
- ◆ เดือนสี่ บุญเผาสุท หมายถึง การเทศมหาชาติ
- ◆ เดือนห้า บุญสงกรานต์ และก่อพระทราย การทำบุญเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของไทย สรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ และรดน้ำทำบายศรีสู่ขวัญผู้หลักผู้ใหญ่
- ◆ เดือนหก บุญวันวิสาขะ และบุญบั้งไฟ เป็นวิธีการขอฝนต่อแถน (เทวดา)
- ◆ เดือนเจ็ด บุญข้าสยะ หมายถึง บุญเพื่อชำระล้างสิ่งอัปมงคล และอาเพศ ทั้งหลายให้หมดไปจากบ้านเมือง
- ◆ เดือนแปด บุญเข้าพรรษา การถวายเทียนพรรษา และผ้าอาบน้ำฝนแก่พระภิกษุ
- ◆ เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยชาวบ้านจะนำข้าว ของคาว ของหวาน หมากพลู บุหรี่ ห่อด้วยใบตองไปวางไว้บนพื้นดินหรือตามต้นไม้ กำหนดทำในวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือนเก้า
- ◆ เดือนสิบ บุญข้าวสากหมายถึงข้าวสาก หรือสากภัตตร เป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย ใช้วิธีเขียนหมายเลขสำหรับของถวายพระแต่ละคน แล้วให้พระภิกษุ และสามเณรจับสลาก
- ◆ เดือนสิบเอ็ด ทำบุญออกพรรษาในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ มีการทำบุญถวายภัตตาหาร
- ◆ เดือนสิบสอง บุญกฐินเริ่มตั้งแต่ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

❖ เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ร้อยละ ๙๐ เป็นถนนคอนกรีต หรือลาดยาง

❖ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา ๖ แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ๑๙ แห่ง

❖ สถาบันและองค์การทางศาสนา

- วัด / สำนักสงฆ์	จำนวน	๑๑	แห่ง
- มัสยิด	จำนวน	๑	แห่ง

❖ ด้านสาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล	จำนวน	-	แห่ง

❖ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ	จำนวน	๑	แห่ง
- สถานีดับเพลิง	จำนวน	๑	แห่ง

❖ สาธารณะสุข

- โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง	จำนวน	๑	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล	จำนวน	๑	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	๔	แห่ง
- อัตราการมี และใช้ส้วมรดน้ำร้อยละ	๑๐๐		

❖ บริการพื้นฐาน

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	จำนวน	๑	แห่ง
- จำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้	จำนวน	๑๙	หมู่บ้าน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลเชียงยืน

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

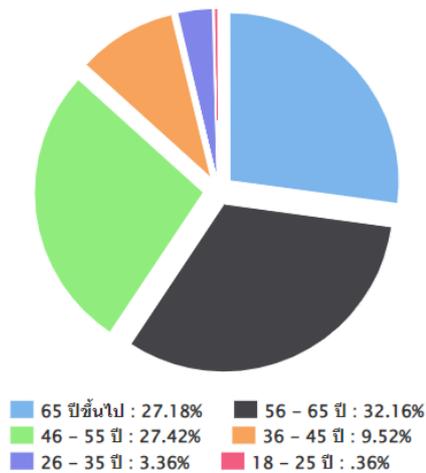
ตำบลเชียงยืน มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๒,๔๖๐ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๗๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๗๓๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๐ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖๗๑.๐๐	๒๗.๑๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๗๓๔.๐๐	๓๐.๑๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๖๗๗.๐๐	๒๗.๕๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๒๓๕.๐๐	๙.๕๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๘๓.๐๐	๓.๓๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๙.๐๐	๐.๓๖
รวม	๒,๔๖๙.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๔ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละของจำนวนครัวเรือนเกษตรกร
เชียงยืน	๑๙	๕,๒๖๘	๒,๔๖๐	๔๖.๗
คูทอง	๑๙	๓,๕๑๙	๑,๘๑๙	๕๑.๖๙
เสื่อเฒ่า	๑๖	๒,๖๙๖	๑,๕๕๔	๕๗.๖๔
หนองซอน	๑๖	๒,๑๙๐	๑,๒๓๘	๕๖.๕๓
ดอนเงิน	๑๕	๒,๐๔๓	๑,๔๘๙	๗๒.๘๘
โพนทอง	๑๒	๑,๘๔๑	๑,๒๐๔	๖๕.๔๐
นาทอง	๑๑	๑,๖๕๕	๑,๒๒๓	๗๓.๙๐
เหล่าบัวบาน	๘	๑,๑๔๓	๑,๐๕๐	๙๑.๘๖
รวมอำเภอเชียงยืน	๑๑๖	๒๐,๓๕๕	๑๑,๗๐๗	๖๓.๘๐

ที่มา : ปกครองอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๔
กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลเชียงยืน มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๒,๑๗๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๙

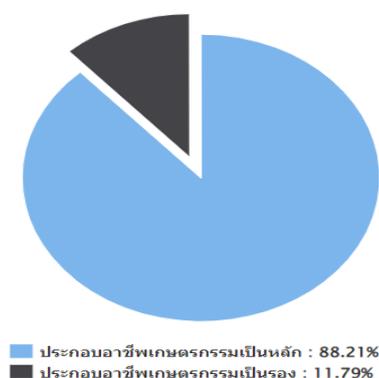
ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๑๗๘.๐๐	๘๘.๒๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๙๑.๐๐	๑๑.๗๙

ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของประชากรอำเภอเชียงยืน ซึ่งตำบลเชียงยืนถือครองเอกสารสิทธิ์มากที่สุด จำนวน ๑๐,๒๒๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลกุ้งทอง จำนวน ๘,๒๕๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงการถือครองที่ดินตามประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ประเภทเอกสารสิทธิ์ (จำนวนครัวเรือน)			รวม
	โฉนดทุกประเภท	นส๓ก	นส๓	
เชียงยืน	๙,๒๔๙	๗๘๘	๑๘๗	๑๐,๒๒๔
กุ้งทอง	๕,๘๗๓	๒,๒๒๖	๑๕๗	๘,๒๕๖
หนองซอน	๖,๖๙๖	๖๓๐	๙๐	๗,๔๑๖
เหล่าบัวบาน	๒,๓๕๙	๓๐	ไม่มี	๒,๓๘๙
ดอนเงิน	๔,๖๖๑	๔๓๑	๒	๕,๐๙๔
นาทอง	๕,๒๕๐	๓๗๑	๑๙	๕,๖๔๐
โพนทอง	๒,๔๕๑	๒๓	ไม่มี	๒,๔๗๔
เสือเผ่า	๒,๘๖๒	๒,๙๖๒	๑๑	๕,๘๓๕
รวมอำเภอเชียงยืน	๓๙,๔๐๑	๗,๔๖๑	๔๖๖	๔๗,๓๒๘

ที่มา : สำนักงานที่ดินมหาสารคาม สาขาเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓

จำนวนเกษตรกรอำเภอเขียงยืน ๒,๒๒๑ ครัวเรือน มีพื้นที่ถือครองรวมทั้งสิ้น ๒๓,๖๗๗ ไร่ และมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย ๑๐.๖๗ ไร่/ครัวเรือน (Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยมีลักษณะการถือครองที่ดินตามตารางที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเขียงยืน

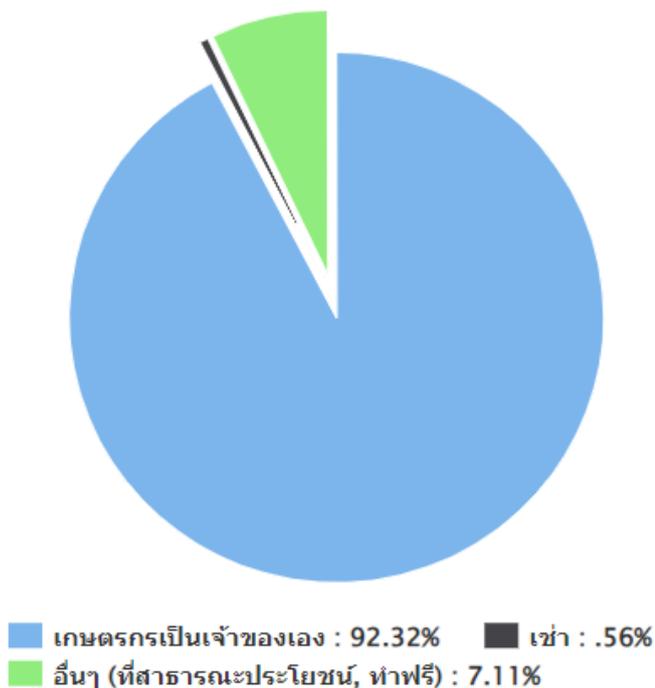
ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๑๒๘.๐๐	๒๒,๒๕๗.๐๐
เช่า	๑๓.๐๐	๒๐๔.๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๖๔.๐๐	๑,๒๑๖.๐๐
รวม **	๒,๒๒๑.๐๐	๒๓,๖๗๗.๐๐

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖

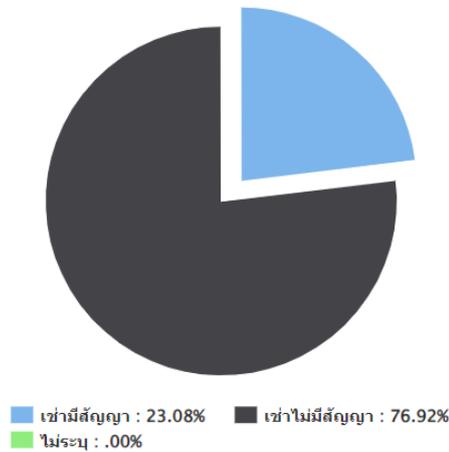
ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเขียงยืน
(ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

โดยประเภทการเช่า แบ่งเป็นเช่ามีสัญญา จำนวน ๑๔ ครัวเรือน และเช่าไม่มีสัญญา จำนวน ๑๔ ครัวเรือน

ประเภทการเช่า (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินประเภทการเช่า ตำบลเชียงยืน (ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๔) พื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอำเภอเชียงยืน ขึ้นทะเบียนจำแนกตามพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑๑,๖๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๕ แบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๕ ตามลำดับ **ตารางที่ ๑๖** แสดงจำนวนขึ้นทะเบียนข้าวจำแนกตามพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)		รวม
	มีเอกสารสิทธิ์	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
เชียงยืน	๒,๒๐๗	๓๔	๒,๒๒๗
คูทอง	๑,๘๗๓	๖	๑,๘๗๖
หนองซอน	๑,๒๔๔	๗๗	๑,๓๒๑
เหล่าบัวบาน	๑,๑๓๗	๕๑	๑,๑๘๘
คอนเงิน	๑,๕๔๒	ไม่มี	๑,๕๔๒
นาทอง	๑,๒๒๕	๑๖	๑,๒๔๑
โพนทอง	๑,๒๓๒	ไม่มี	๑,๒๓๒
เสื่อเฒ่า	๑,๕๔๐	๕๑	๑,๕๙๑
รวมอำเภอเชียงยืน	๑๑,๕๘๕	๒๓๕	๑๑,๘๒๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔

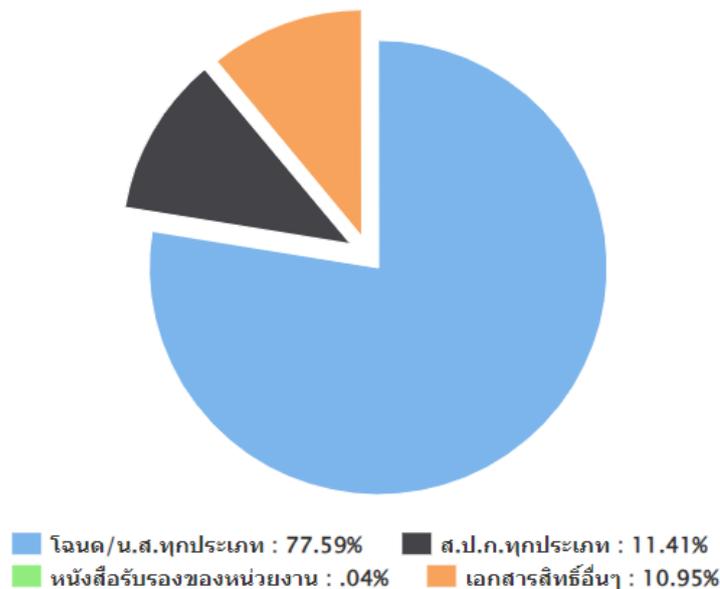
ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/น.ส. ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ
๒,๑๒๘.๐๐	๑,๘๕๖.๐๐	๒๗๓.๐๐	๑.๐๐	๒๖๒.๐๐

ภาพที่ ๘ แสดงจำนวนขึ้นทะเบียนข้าวจำแนกตามพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ) จำนวน ๒,๑๒๘ ครัวเรือน โดยแบ่งประเภทเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๑,๘๕๖ ครัวเรือน, ส.ป.ก. ทุกประเภท จำนวน ๒๗๓ ครัวเรือน, หนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๑ ครัวเรือน และเอกสารสิทธิ์ประเภทอื่นๆ จำนวน ๒๖๒ ครัวเรือน

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ) ตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเชียงยืน มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๗๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๑๙๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๒๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๒๖ แห่ง สมาชิก ๑,๔๕๑ ราย และอำเภอเชียงยืนมีกลุ่มสหกรณ์การเกษตรเชียงยืน จำนวน ๖๑ แห่ง ซึ่งมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น ๔,๒๐๔ ราย

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		*สมาชิกสหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
เชียงใหม่	๑	๑๐	๑	๒๐	๑	๑๕	๑๓	๒๕๕	๑๐	๗๕๔	๐	๐
หนองซอน	๑	๑๐	๑	๑๕	๑	๑๕	๑๕	๑๒๗	๘	๒๕๙	๐	๐
ดอนเงิน	๑	๑๐	๑	๑๕	๑	๑๕	๑๗	๑๓๒	๑๑	๖๐๖	๐	๐
กู่ทอง	๑	๑๐	๒	๓๐	๑	๑๕	๑๙	๒๙๓	๑๐	๘๐๘	๐	๐
นาทอง	๑	๑๐	๑	๑๕	๐	๐	๒๐	๑๗๙	๓	๓๐๘	๐	๐
เสือเต่า	๑	๑๐	๑	๑๕	๑	๓๕	๑๙	๑๗๘	๘	๕๙๓	๐	๐
โพนทอง	๑	๑๐	๔	๖๕	๑	๑๕	๑๒	๑๕๖	๖	๖๐๗	๐	๐
เหล่าบัวบาน	๐	๐	๑	๑๕	๑	๑๕	๑๑	๑๓๑	๕	๒๖๙	๐	๐
รวม	๗	๗๐	๑๒	๑๙๐	๗	๑๒๕	๑๒๖	๑,๔๕๑	๖๑	๔,๒๐๔	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงใหม่, พ.ศ. ๒๕๖๔

*ข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตรอำเภอเชียงใหม่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเชียงใหม่ มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก จำนวน ๑ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย จำนวน ๑๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน จำนวน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๘ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๕ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ ศูนย์ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบล จำนวน ๘ ศูนย์

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	ศพก. หลัก	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
เชียงใหม่	๐	๑	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๐
หนองซอน	๐	๒	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐
ดอนเงิน	๐	๑	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
กู่ทอง	๐	๒	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
นาทอง	๐	๑	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๑
เสือเต่า	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐
โพนทอง	๐	๑	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐
เหล่าบัวบาน	๑	๑	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐
รวม	๑	๑๐	๒	๒	๘	๕	๐	๐	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงใหม่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเชียงยืน มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๙๒ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๑๗ ราย รองลงมา คือ หมอหินอาสา ๑๐๗ ราย อย่างไรก็ตามมีอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอหิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
เชียงยืน	๐	๓	๒	๑๐	๑๕	๑๙	๐	๐	๐
หนองซอน	๐	๒	๑	๑	๑๔	๑๖	๐	๐	๐
ดอนเงิน	๐	๑	๐	๑๔	๑๕	๑๕	๐	๐	๐
กู่ทอง	๐	๘	๑	๒	๑๕	๑๙	๐	๐	๐
นาทอง	๐	๑	๓	๖	๑๑	๑๑	๐	๑	๐
เสือเต่า	๐	๒	๐	๑	๑๕	๑๖	๐	๐	๐
โพนทอง	๐	๑	๐	๓	๑๒	๑๒	๐	๐	๐
เหล่าบัวบาน	๐	๑	๔	๑	๑๐	๘	๐	๐	๐
รวม	๐	๑๙	๑๑	๓๘	๑๐๗	๑๑๖	๐	๑	๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๔

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเชียงยืน มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเชียงยืน มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๕๒ คน ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒๔ ราย และปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๘ ราย

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
เชียงยืน	๘	นายคำพันธ์ หีบแก้ว ปี ๒๕๖๒ นายประทวน แ่งพิศาล ปี ๒๕๖๒ นายทรัพย์ จอมทอง ปี ๒๕๖๒ นางสาวบัวลา คงกะเรียน ปี ๒๕๖๓ นางสมศรี ปะนัดเท ปี ๒๕๖๓ นายประยวาล โพธิ์หล้า ปี ๒๕๖๓ นางสาวละม่อม จันทะวงษ์ ปี ๒๕๖๓ นายชนธิญ ศรีมุงคุณ ปี ๒๕๖๓	๓๕ หมู่ ๑๖ ๑๕ หมู่ ๑ ๓๙ หมู่ ๗ ๔๘๐ หมู่ ๑๘ ๑๘๕ หมู่ ๑๙ ๑๑๓ หมู่ ๔ ๙๒ หมู่ ๓ ๑๒๑ หมู่ ๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒๑ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขียงยืน
จังหวัดมหาสารคาม

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุลประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศรีเนตรพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	กู่ทอง	นายกฤติเดช ศรีเนตรภักดิ์	
๒	ไร่คำแสน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	โพนทอง	นางสาวคำแสน ทองดี	๐๘๘-๕๘๐-๗๒๓๖
๓	เทคโนโลยีการเพาะเห็ด	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๘	หนองซอน	นายบุญใส โพธิ์ทรัพย์	๐๘๔-๐๒๘-๘๒๕๕
๔	การทำเกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	ดอนเงิน	นายสมศักดิ์ สุวรรณปะกา	๐๘๙-๙๔๒-๙๑๔๑
๕	ไร่ป่านาสวนสวิตเซอร์แลนด์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	เสือเต่า	นางสวิต สุวรรณคาม	๐๘๑-๑๘๓-๖๗๓๒
๖	กลุ่มผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ครบวงจรบ้านหนองศิริราษฎร์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๐	เขียงยืน	นายบุญมี จุติรักษ์	
๗	กลุ่มปลาร้าหมักบ้านหนองล่ำน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑	เหล่าบัวบาน	นางทองม้วน ศรีทัตยศ	๐๘๗-๒๒๖-๔๒๙๔
๘	ไร่จามจรี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๕	ดอนเงิน	นายชาญชัย แสนวัง	๐๘๕-๐๑๑-๕๐๒๐
๙	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	๑๗	กู่ทอง	นายอุดม สารแสน	๐๙๘-๕๖๗-๐๑๘๙
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ้านนาทอง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	นาทอง	นายถิ่น สีท้าว	

ถ่ายทอดความรู้โรค แมลงศัตรูพืช และฝึก การสุ่มสำรวจ							↔							
การเชื่อมโยง การตลาด การบริหาร จัดการกลุ่ม								↔						
การให้ความรู้ วิทยาการก่อนและ หลังการเก็บเกี่ยว									↔					

แผนการผลิตมันสำปะหลังของแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๙ บ้านหนองแวง ตำบลเชียงยืน
ที่อยู่ หมู่ ๙ บ้านหนองแวง ตำบลเชียงยืน อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
กิจกรรม ปลูกมันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๔๒๕ บาท/ไร่ เป็น ๒,๗๐๐ บาท (ลดลงจากต้นทุนเดิม ๒๑.๖๘ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓,๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๓,๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (เพิ่มขึ้นจากเดิม ๑๕.๖๒ %)
- เป้าหมายรายได้ ๙,๒๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๕๘๕ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การเพิ่มผลผลิต

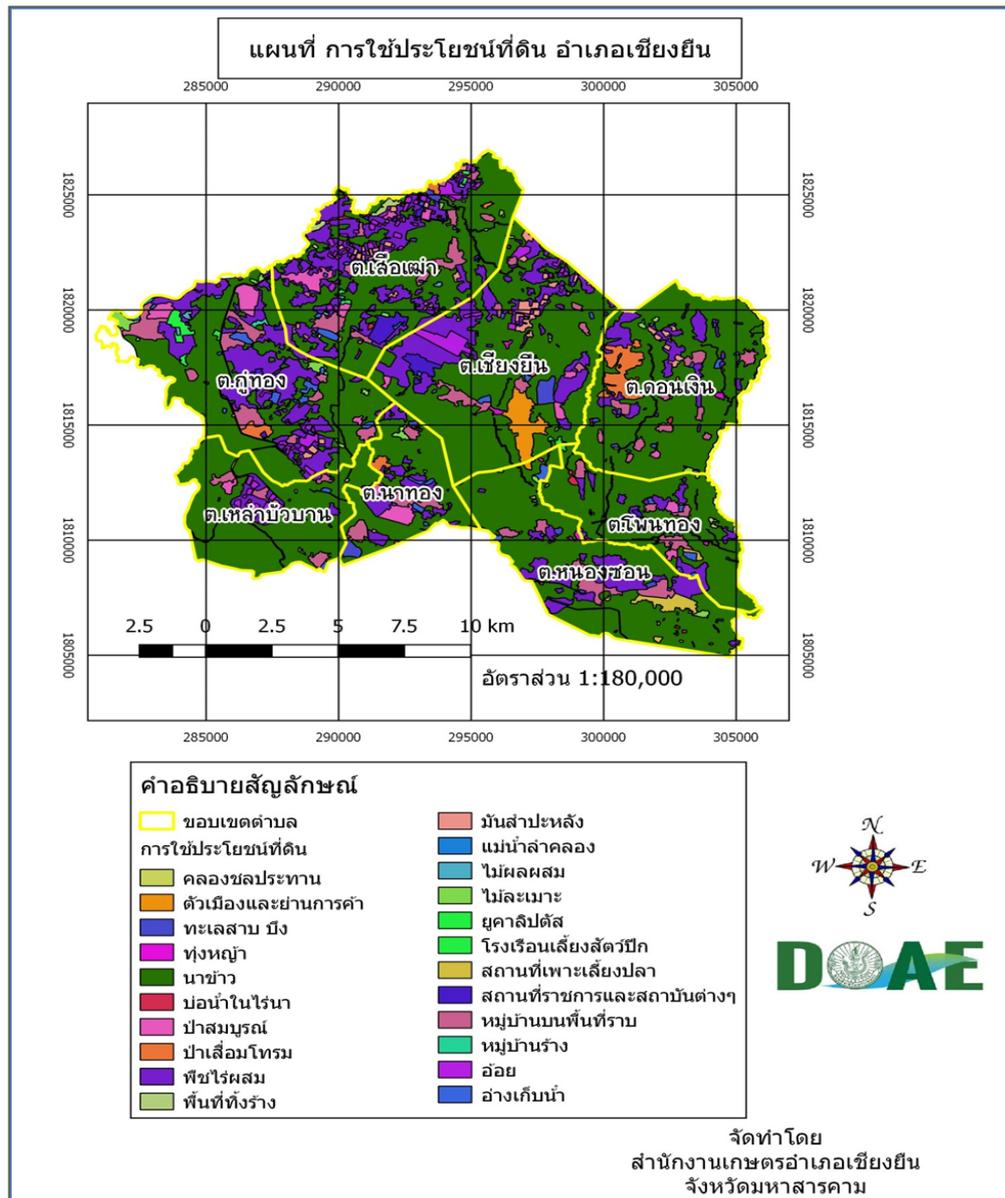
ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จังหวัดมหาสารคาม

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณ การรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
วิเคราะห์จัดทำแผนราย แปลงจัดทำแผนธุรกิจ และปรับปรุงข้อมูล พื้นฐานแปลงใหญ่	↔														
จัดทำแผนการผลิตราย แปลง		↔													
ถ่ายทอดความรู้การปลูก การดูแลรักษา			↔												
อบรมการทำบัญชี ครัวเรือน				↔											
จัดทำแปลงเรียนรู้						↔									
ถ่ายทอดความรู้โรค แมลงศัตรูพืช และฝึก การสุ่มสำรวจ							↔								
การเชื่อมโยงการตลาด								↔							

ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

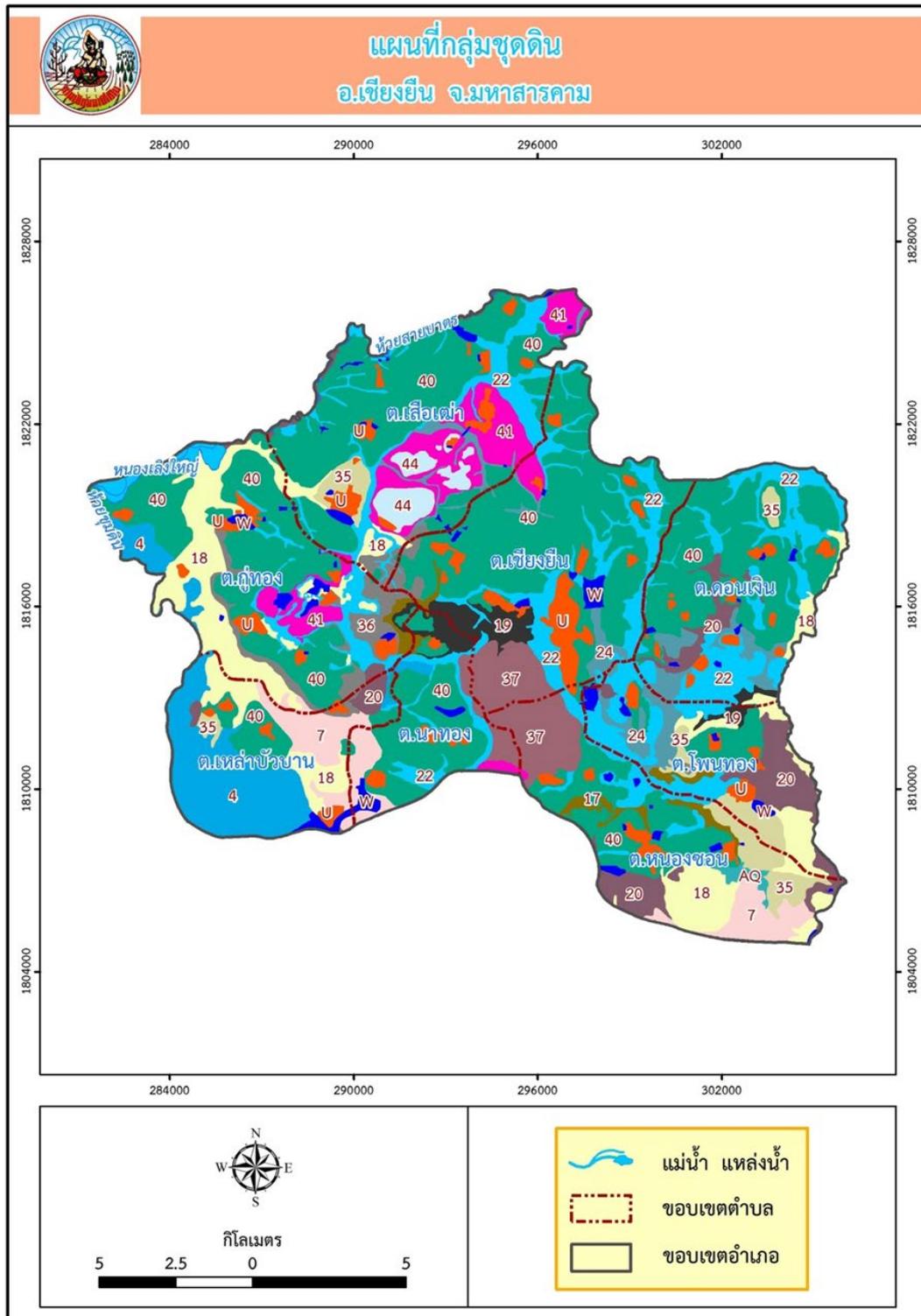
อำเภอเขียงยืน ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลักๆ เช่น ภาคเกษตร มีพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ทำนา และการเกษตรอื่นๆ เช่น พืชไร่ พืชสวน และใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น ชุมชน ที่อยู่อาศัย

ภาพที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๔)

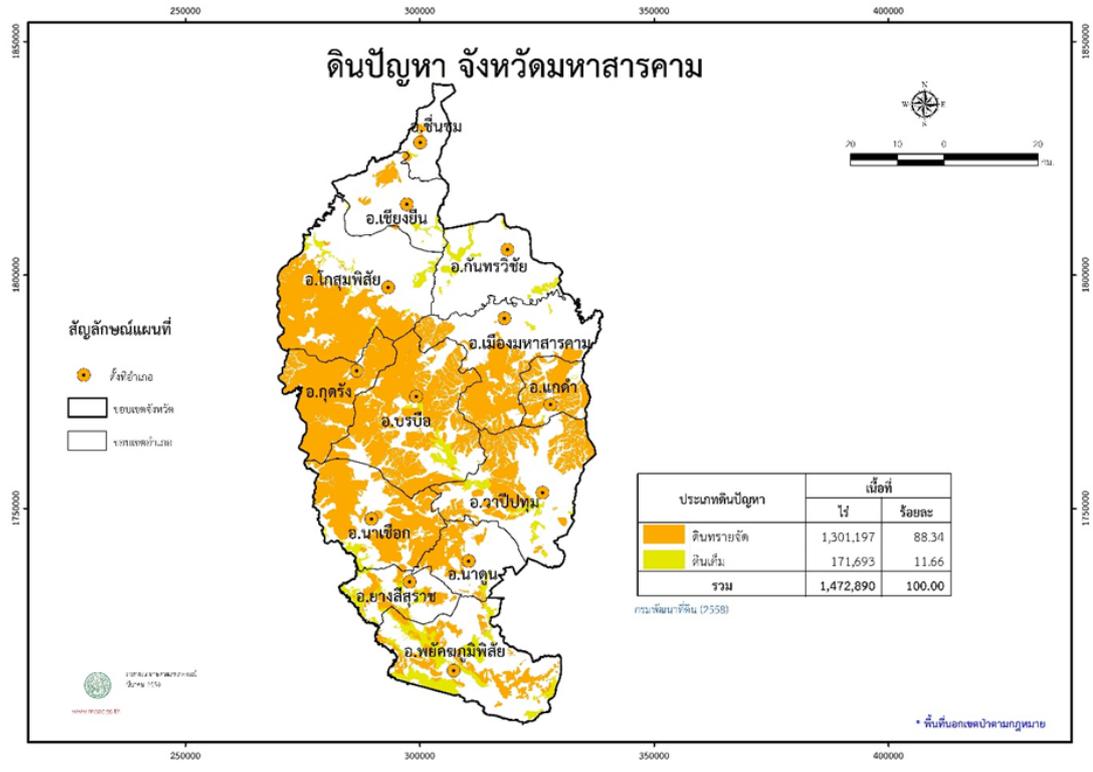
ลักษณะดิน ข้อมูลชุดดิน

ชุดดินที่พบในอำเภอเชียงยืน มีจำนวน ๑๕ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๔ ,๗, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๒, ๒๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๔๐, ๔๑ และ ๔๔

ภาพที่ ๑๒ แสดงชุดดินอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ทรัพยากรดินส่วนใหญ่เป็นดินเค็มน้อย (slightly salt affected areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือมีปริมาณน้อยกว่าร้อยละ 1 ของพื้นที่ พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์ดินอย่างไม่เหมาะสม เกลือจากนาไ้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือ เป็นดินเค็มมาก และมีบางบริเวณเป็นพื้นที่ดินทรายจัดมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย

ภาพที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ดินที่มีปัญหาเป็นดินทรายจัดและดินเค็ม อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๘)

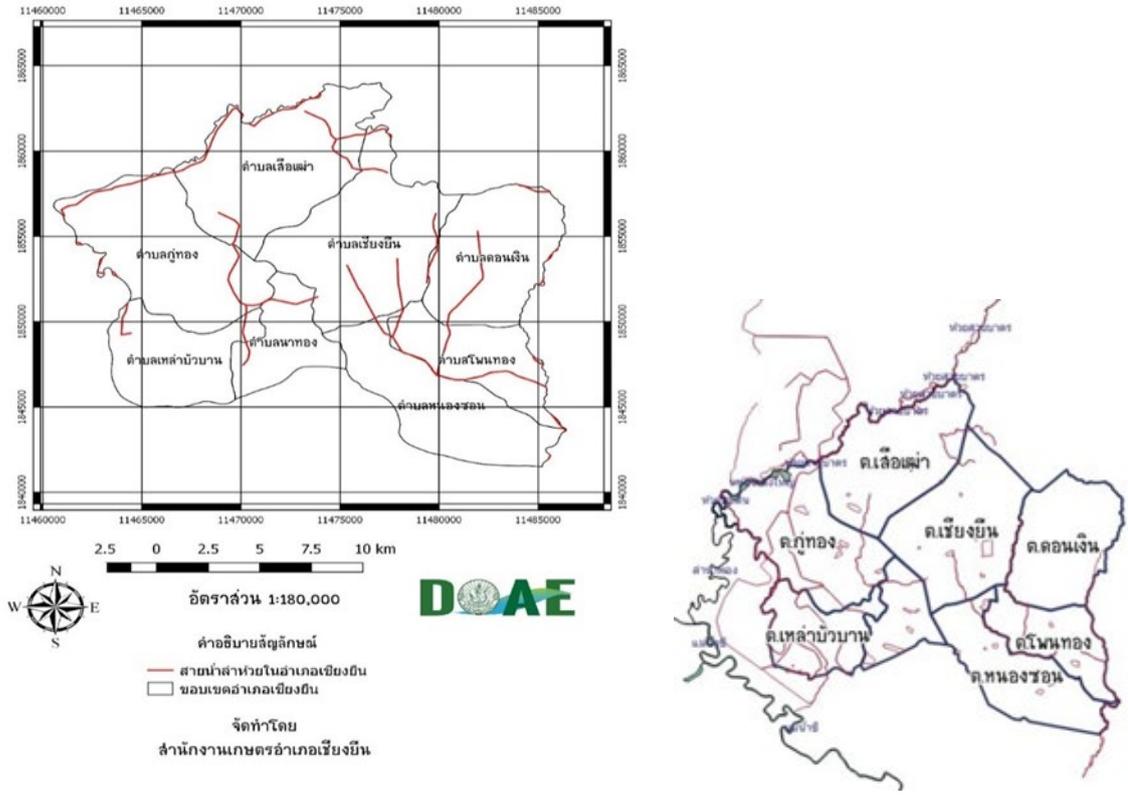
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอเชียงยืน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตร ดังนี้

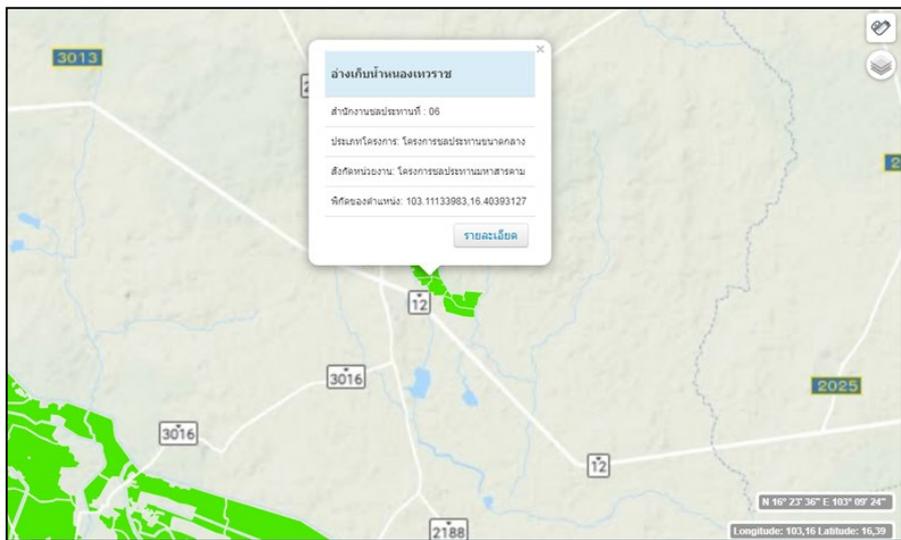
- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น ๒๓๖ บ่อ

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๔)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเชียงยืน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตร ดังนี้ โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑๒ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำหนองเทวราช พื้นที่รับน้ำฝน ๘.๙๕ ตร.กม. ระดับกักเก็บ +๑๙๘.๐๐๐ ม.รทก. ความจุ ๑.๖๐๖ ล้าน ลบ.ม พื้นที่ชลประทาน ๖๐๐ ไร่

ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งน้ำสายหลักในอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

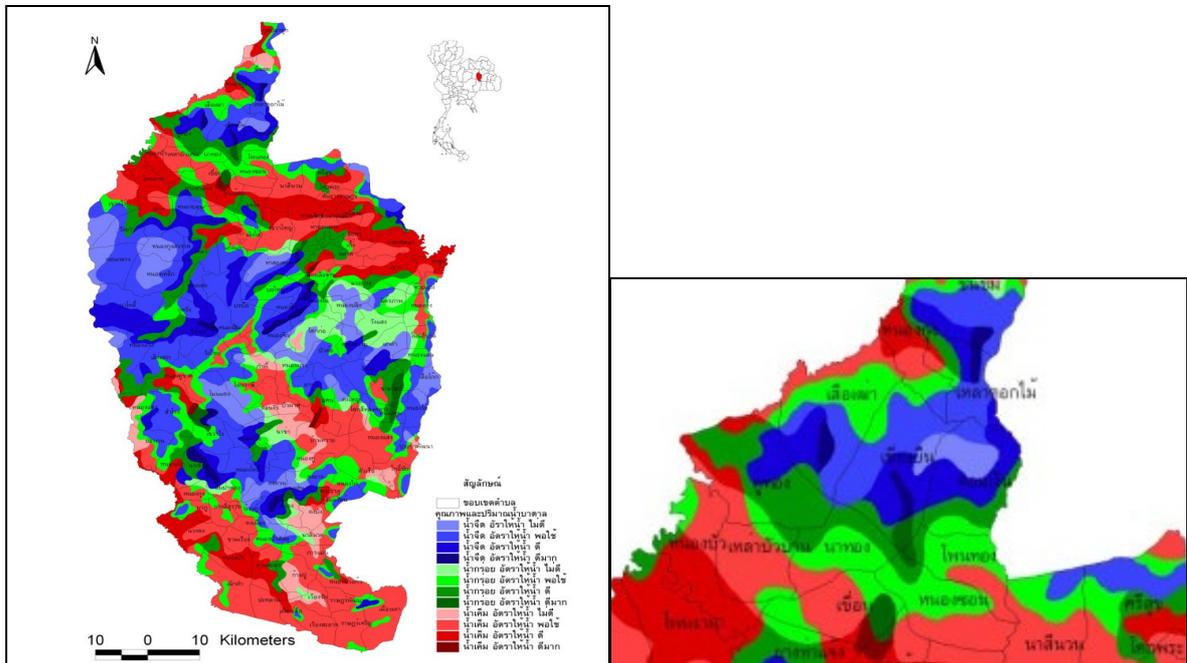
ภาพที่ ๑๖ แสดงโครงการชลประทานขนาดกลาง อ่างเก็บน้ำหนองเทวราช อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการคาบเกี่ยว

โครงการ	อำเภอ	พื้นที่ชลประทาน(ไร่)	ลุ่มน้ำ
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาหนองหวาย	เขียงยืน, โกสุมพิสัย	๑๒๓,๒๓๐	ชี

ทรัพยากรน้ำบาดาล

สภาพน้ำบาดาลในจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดและโครงสร้างของหินที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล ถ้าหากชนิดของหินหรือลักษณะทางโครงสร้างของหินเหมาะสม ก็มีความพรุนหรือมีช่องว่างให้น้ำฝนจากผิวดินไหลซึมลงไปกักเก็บได้ ก็จะเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี แต่ถ้าพื้นที่ใดไม่มีช่องว่างของหินหรือหินไม่มีรูพรุน หรือรอยแตกก็จะมีแหล่งน้ำบาดาล สำหรับจังหวัดมหาสารคามส่วนใหญ่สภาพน้ำบาดาลในด้านปริมาณน้ำค่อนข้างจำกัด แต่ก็มีบางพื้นที่ที่มีน้ำในปริมาณสูง กล่าวคืออาจจะมีปริมาณมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนในด้านคุณภาพน้ำบาดาลนั้น ปัญหาส่วนใหญ่มาจากความเค็มของน้ำ กล่าวคือมีปริมาณของเกลือละลายอยู่มาก ความเค็มหรือแหล่งเกลือนั้นมาจากชั้นเกลือที่รองรับอยู่ข้างล่างส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งมาจากชั้นเกลือที่ถูกชะล้างจากที่สูงและไหลลงสู่ที่ต่ำและสุดท้ายไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำบาดาล สภาพแหล่งน้ำบาดาลทั้งปริมาณและคุณภาพ จะเปลี่ยนแปลงจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งค่อนข้างมากและในหลายพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างกันมากเมื่อเทียบกับระยะทาง เช่น ห่างกันเพียงไม่กี่เมตรสภาพแหล่งน้ำบาดาลอาจจะไม่เหมือนกัน ฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะจัดทำแผนที่อุทกธรณีวิทยาหรือแผนที่แหล่งน้ำบาดาล แสดงสภาพแหล่งน้ำบาดาลทุกแห่งได้ ด้วยเหตุนี้แผนที่ที่จัดทำจึงเป็นแผนที่ที่แสดงสภาพแหล่งน้ำบาดาลส่วนใหญ่ของพื้นที่ สำหรับข้อมูลเบื้องต้นที่จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อเจาะบ่อบาดาลนั้นก็คือแผนที่น้ำบาดาล แสดงดังภาพที่ ๒๒

ภาพที่ ๑๗ แสดงคุณภาพและปริมาณน้ำบาดาล จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๔)

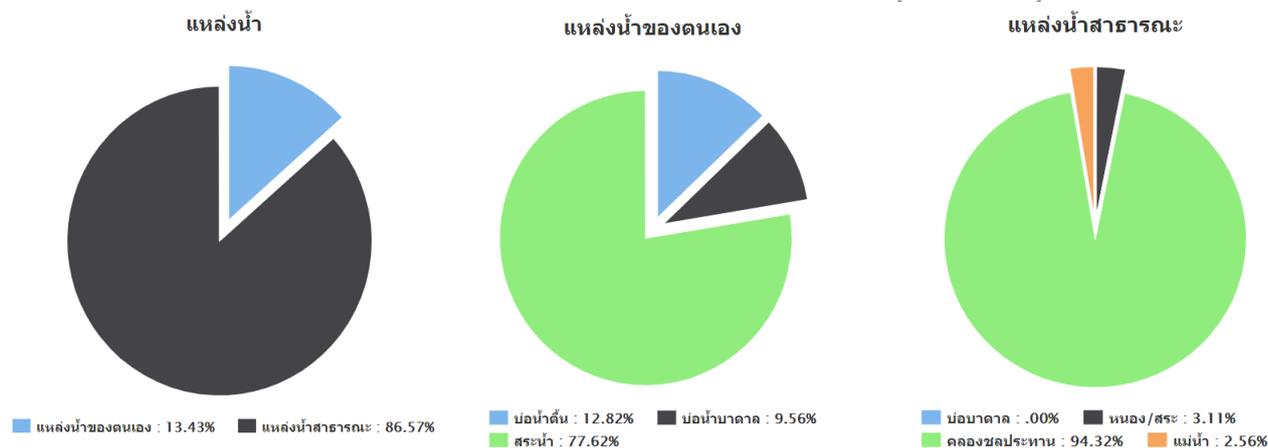
เกษตรกรอำเภอเขียงยืนใช้แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แบ่งตามประเภทของแหล่งน้ำ ได้แก่ แหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ แสดงดังตารางที่ ๓๑

ตารางที่ ๓๑ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แบ่งตามประเภทแหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ครัวเรือน	ร้อยละ
<u>แหล่งน้ำของตนเอง</u>	๔๑๙	๑๓.๔๓
- บ่อน้ำตื้น	๕๕	๑๒.๘๒
- บ่อน้ำบาดาล	๔๑	๙.๕๖
- สระน้ำ	๓๓๓	๗๗.๖๒
<u>แหล่งน้ำสาธารณะ</u>	๒,๗๐๑	๘๖.๕๗
- บ่อบาดาล	๐	๐
- หนอง/สระ	๘๕	๓.๑๑
- คลองชลประทาน	๒,๕๗๖	๙๔.๓๒
- แม่น้ำ	๗๐	๒.๕๖

หมายเหตุ : ข้อมูลจำแนกตามที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓

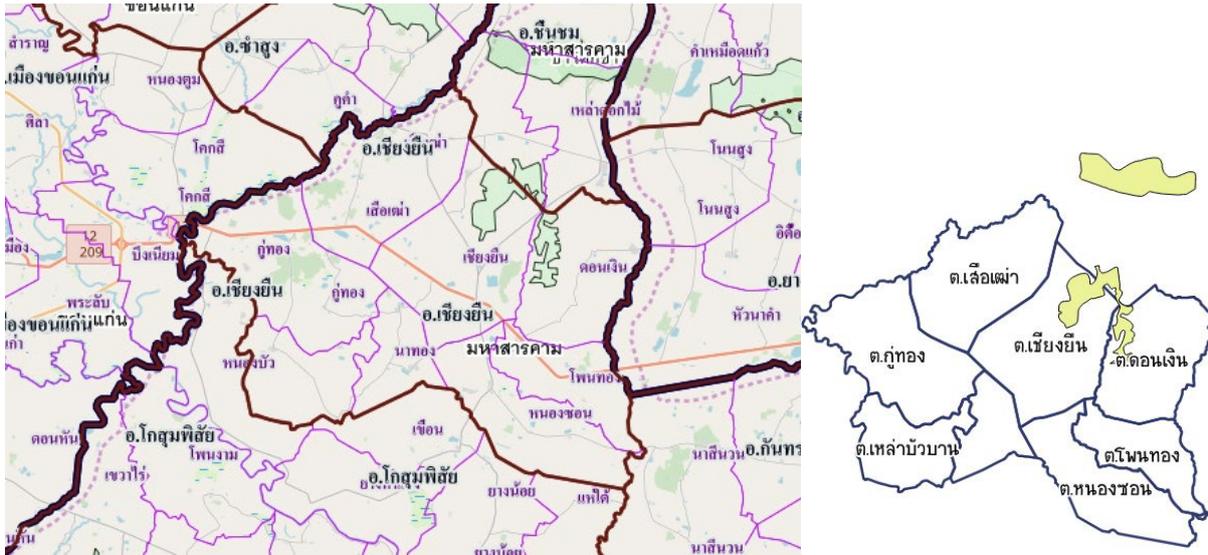

ภาพที่ ๑๘ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แบ่งตามประเภทแหล่งน้ำของตนเอง และแหล่งน้ำสาธารณะ (ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) ทรัพยากรป่าไม้

อำเภอเชียงยืน มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. ป่าโคกข้าว ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอเชียงยืน และอำเภอชื่นชม พื้นที่ ๘,๙๖๐.๑๖๖ ไร่
๒. ป่าโคกไร่ อำเภอเชียงยืน พื้นที่ ๗,๑๐๒.๓๐๘ ไร่

ภาพที่ ๑๙ ที่ตั้งพื้นที่ป่าในอำเภอเชียงใหม่

๒.๑.๓ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้าข้าว

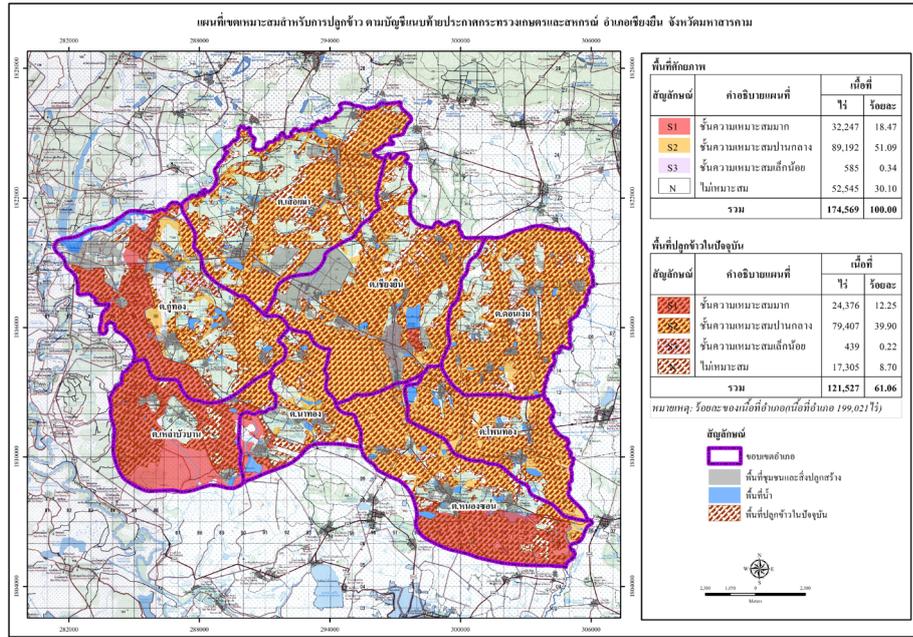
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเชียงใหม่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๒๑,๕๒๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๔,๓๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๙,๔๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๙๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๗,๓๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๖

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่เหมาะสมของการปลูกข้าว อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	S๑	S๒	S๓	N	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)
เชียงใหม่	๓๐๓	๑๙,๐๕๓	-	๒,๗๒๖	๒๒,๐๘๒
กู่ทอง	๗,๖๐๙	๕,๗๘๖	๔๓๖	๒,๐๕๗	๑๕,๘๘๘
เสื่อเต่า	๓	๑๔,๒๔๒	๓	๔,๙๖๓	๑๙,๒๑๑
หนองซอน	๖,๘๗๐	๘,๑๕๐	-	๑,๙๓๓	๑๖,๙๕๓
ดอนเงิน	-	๑๕,๙๕๑	-	๒,๒๖๖	๑๘,๒๑๗
โพนทอง	-	๑๐,๘๙๖	-	๗๒๕	๑๑,๖๒๑
นาทอง	๕๔๒	๔,๓๔๗	-	๑,๔๓๙	๖,๓๒๘
เหล่าบัวบาน	๙,๐๔๙	๙๘๒	-	๑,๑๙๖	๑๑,๒๒๗
รวม	๒๔,๓๗๖	๗๙,๔๐๗	๔๓๙	๑๗,๓๐๕	๑๒๑,๕๒๗

ภาพที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) และร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอยะยั้ง จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

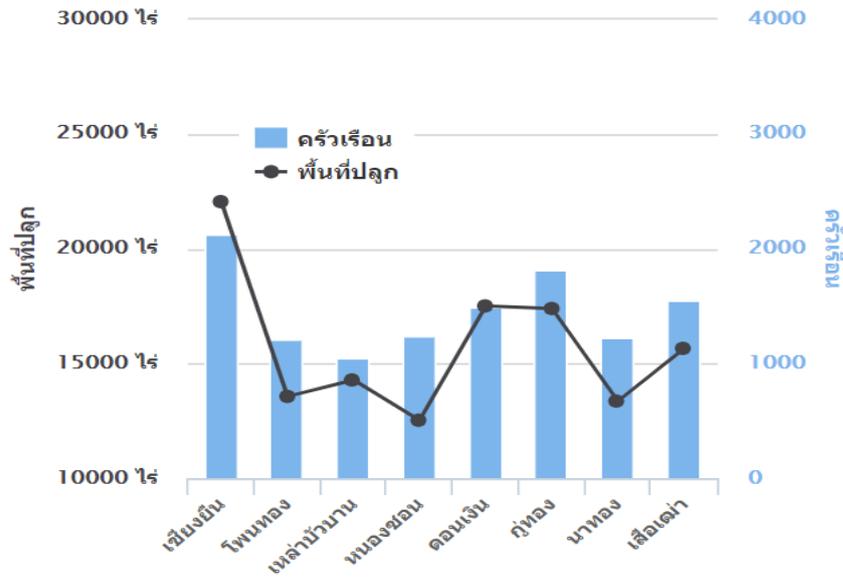
อำเภอยะยั้ง จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ปลูกข้าวจริง จำนวน ๑๖๘,๗๑๑ ไร่ (ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖) และจากข้อมูลผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอยะยั้งมีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๒๖,๒๕๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดที่ ตำบลเยี่ยงยั้ง จำนวน ๒๒,๓๑๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลดอนเงิน จำนวน ๑๗,๕๕๗ ไร่ และตำบลกู่ทอง จำนวน ๑๗,๓๘๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลการปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอยะยั้ง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ตำบลเยี่ยงยั้ง	๒,๒๒๗	๒๒,๓๑๒
ตำบลกู่ทอง	๑,๘๗๖	๑๗,๓๘๙
ตำบลเสื่อเต่า	๑,๕๘๓	๑๕,๖๐๗
ตำบลหนองซอน	๑,๓๐๘	๑๒,๔๖๐
ตำบลดอนเงิน	๑,๕๕๒	๑๗,๕๕๗
ตำบลโพนทอง	๑,๒๓๒	๑๓,๕๒๓
ตำบลนาทอง	๑,๒๓๓	๑๒,๙๓๐
ตำบลเหล่าบัวบาน	๑,๑๔๔	๑๔,๔๗๖
รวมอำเภอยะยั้ง	๑๑,๗๒๔	๑๒๖,๒๕๔

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

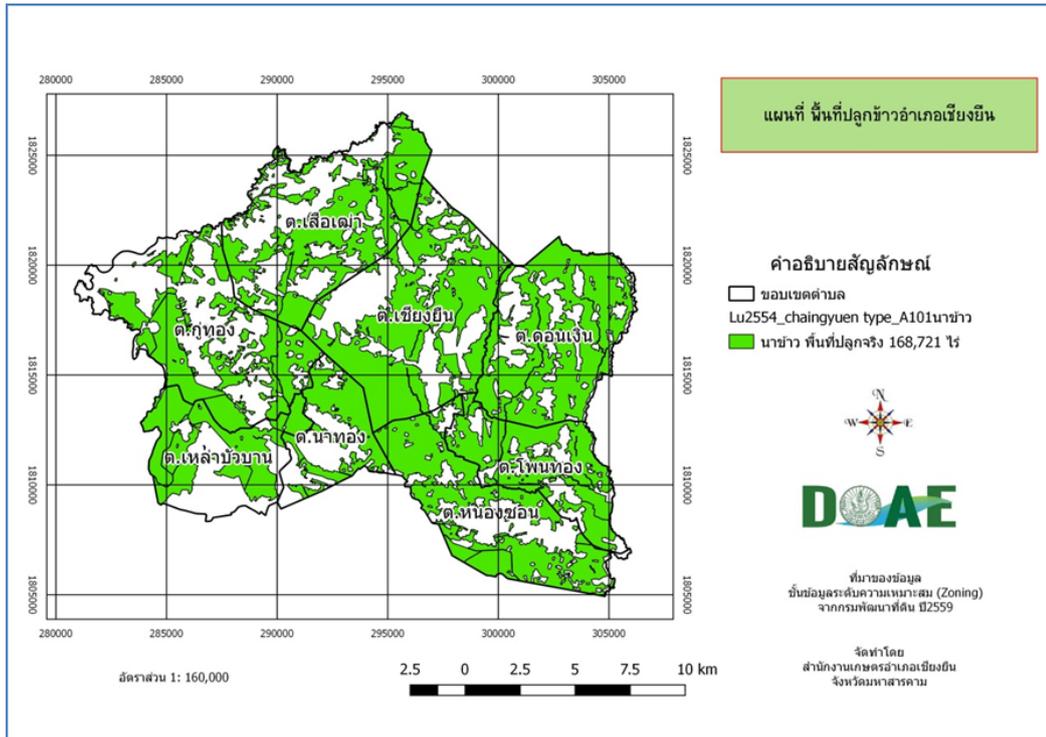
ปริมาณการปลูกข้าวในปี

ภาพที่ ๒๑ แสดงข้อมูลการปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

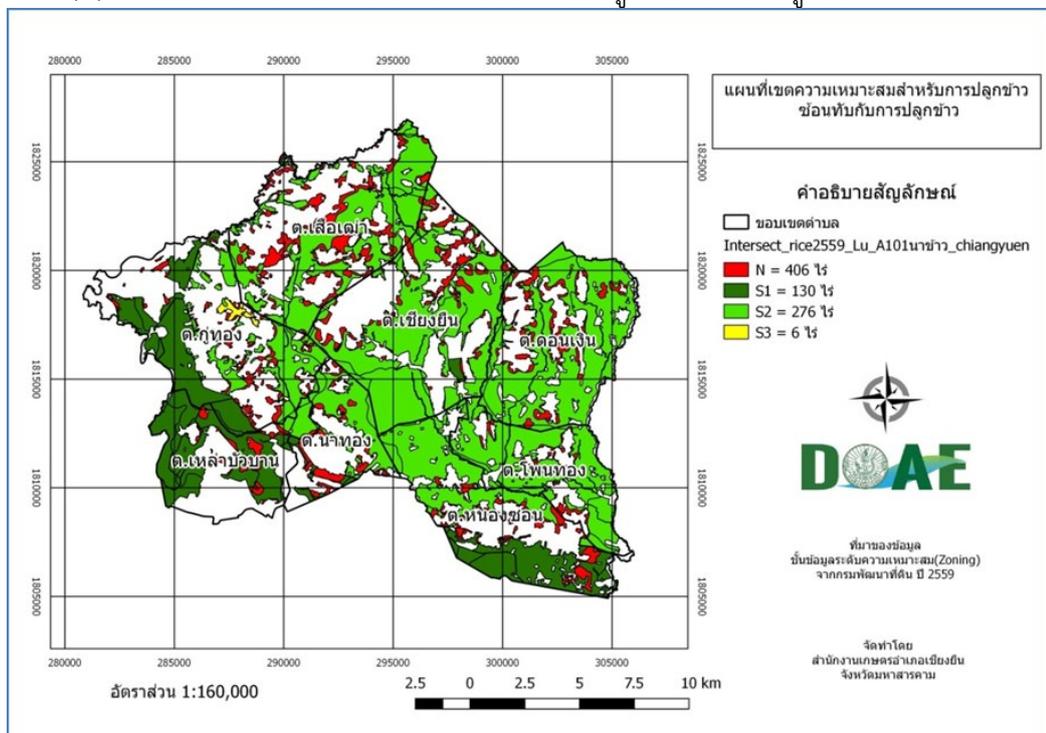
อำเภอ/ตำบล	บันทึก(รวม)			บันทึกจาก ทนท			บันทึกจาก farmbook			จัดชุดตรวจสอบ			ผ่านการตรวจสอบ			ส่งข้อมูลไป ธกส.(ประกันรายได้)		
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
เชียงใหม่	11,725	20,564	126,256.72	11,725	20,559	126,228.59	5	5	28.13	11,725	20,564	126,256.72	11,724	20,563	126,254.72	11,723	20,538	126,153.09
เชียงใหม่	2,227	3,896	22,312.01	2,227	3,894	22,299.01	2	2	13.00	2,227	3,896	22,312.01	2,227	3,896	22,312.01	2,227	3,894	22,299.01
หนองซอน	1,308	2,000	12,460.11	1,308	2,000	12,460.11	0	0	0.0	1,308	2,000	12,460.11	1,308	2,000	12,460.11	1,308	2,000	12,460.11
ดอนเงิน	1,542	2,504	17,557.32	1,542	2,503	17,547.18	1	1	10.13	1,542	2,504	17,557.32	1,542	2,504	17,557.32	1,543	2,502	17,556.68
กู่ทอง	1,876	3,240	17,389.43	1,876	3,240	17,389.43	0	0	0.0	1,876	3,240	17,389.43	1,876	3,240	17,389.43	1,875	3,233	17,345.93
นาทอง	1,233	2,219	12,929.93	1,233	2,219	12,929.93	0	0	0.0	1,233	2,219	12,929.93	1,233	2,219	12,929.93	1,233	2,215	12,911.18
เลือเด่า	1,584	2,513	15,608.96	1,584	2,511	15,603.96	2	2	5.00	1,584	2,513	15,608.96	1,583	2,512	15,606.96	1,581	2,505	15,573.21
โพนทอง	1,232	2,011	13,523.30	1,232	2,011	13,523.30	0	0	0.0	1,232	2,011	13,523.30	1,232	2,011	13,523.30	1,230	2,011	13,531.30
เหล่าบัวบาน	1,144	2,181	14,475.68	1,144	2,181	14,475.68	0	0	0.0	1,144	2,181	14,475.68	1,144	2,181	14,475.68	1,144	2,178	14,475.68

ภาพที่ ๒๒ แสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

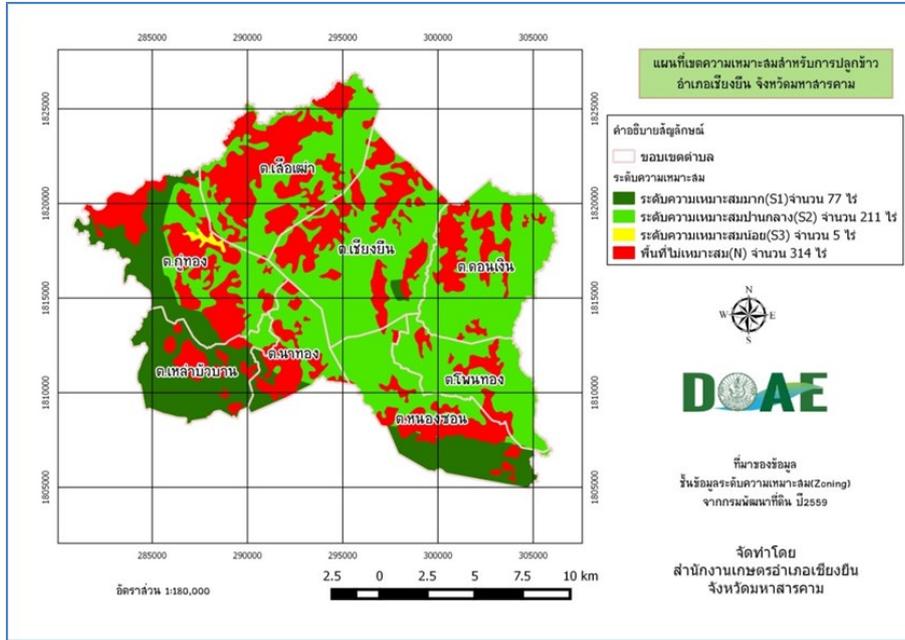
ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอยะยี่น (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะยี่น, พ.ศ. ๒๕๕๙)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

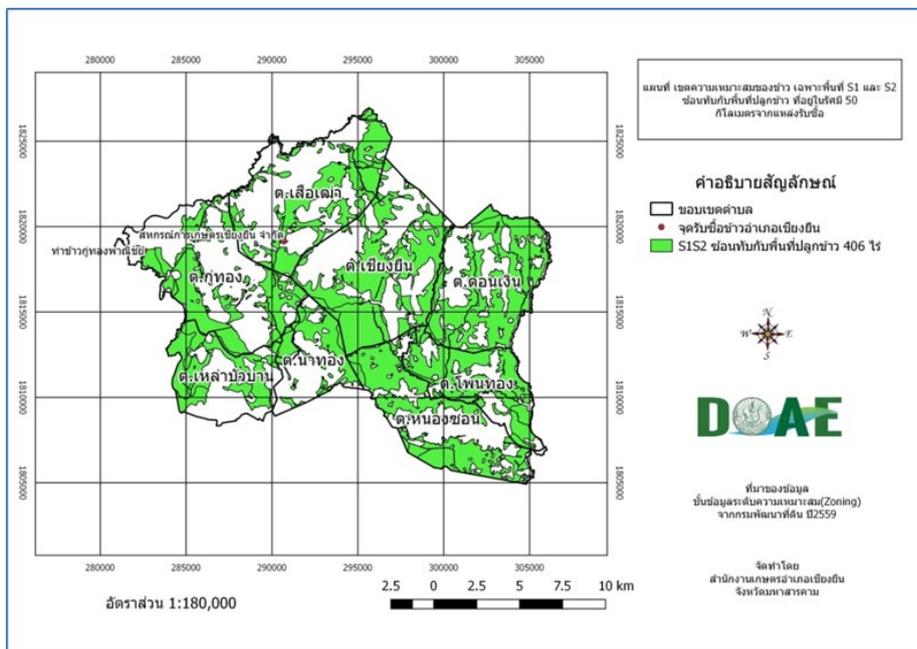

ภาพที่ ๒๔ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว อำเภอยะยี่น (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะยี่น, พ.ศ. ๒๕๕๙)

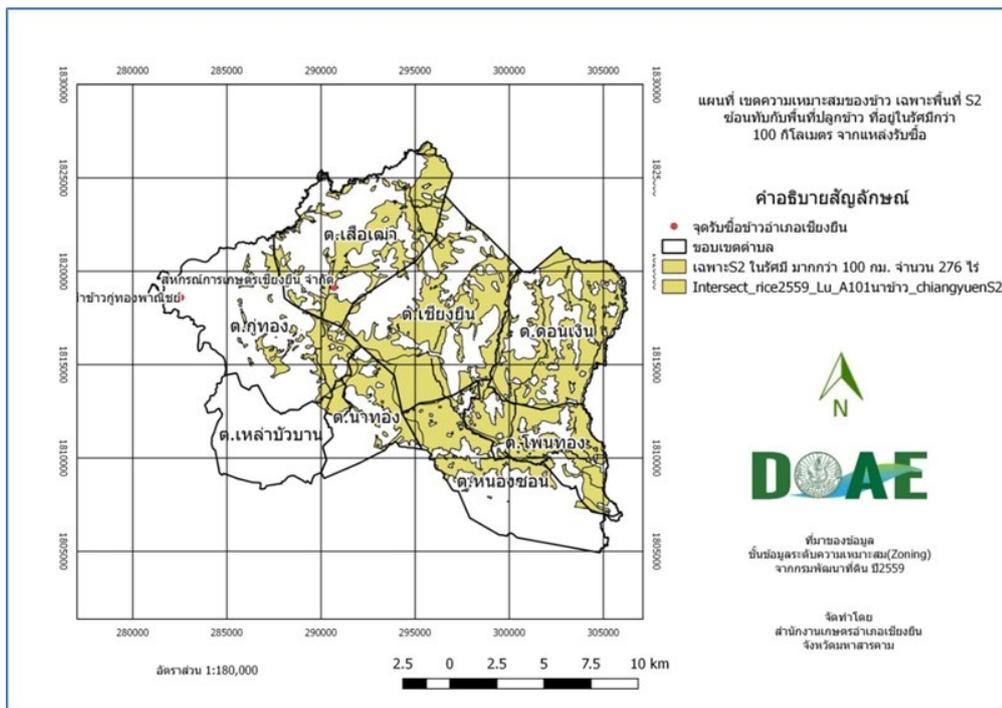
(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม
 อำเภอเชียงยืนมีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖๐๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๙ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๓

ภาพที่ ๒๕ แสดงแผนที่เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เฉพาะพื้นที่ S๑ และ S๒ ซ้อนทับกับพื้นที่ปลูกข้าว
 ที่อยู่ในรัศมี ๕๐ กิโลเมตร จากแหล่งรับซื้อ
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เฉพาะพื้นที่S๒ ซ้อนทับกับพื้นที่ปลูกข้าว ที่อยู่ในรัศมีกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะโฮน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอยะโฮน ปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๑๒๖,๒๕๔ ไร่ ไม่ได้ประสบภัยน้ำท่วมหรือประสบภัยแล้ง และจากการสุ่มสำรวจวัดผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๖๙๖ ตันต่อไร่ ดังนั้นอำเภอยะโฮน จึงมีปริมาณผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ย จำนวน ๘๗,๘๗๒.๗๘ ตัน ซึ่งตำบลเสื่อเต่า มีปริมาณผลผลิตข้าวมากที่สุด จำนวน ๑๓,๘๕๙.๐๒ ตัน รองลงมาคือ ตำบลทุ่งทอง จำนวน ๑๑,๙๖๓.๖๓ ตัน และตำบลเหล่าบัวบาน จำนวน ๑๑,๘๑๒.๔๒ ตัน ตามลำดับ ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณผลผลิตข้าว อำเภอยะโฮน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิต (ตัน)
เชียงยืน	๒๒,๓๑๒	๒๒,๓๑๒	๐.๕๒๒	๑๑,๖๔๖.๘๖
ทุ่งทอง	๑๗,๓๘๙	๑๗,๓๘๙	๐.๖๘๘	๑๑,๙๖๓.๖๓
เสื่อเต่า	๑๕,๖๐๗	๑๕,๖๐๗	๐.๘๘๘	๑๓,๘๕๙.๐๒
หนองซอน	๑๒,๔๖๐	๑๒,๔๖๐	๐.๗๐๔	๘,๗๗๑.๘๔
ดอนเงิน	๑๗,๕๕๗	๑๗,๕๕๗	๐.๕๖๐	๙,๘๓๑.๙๒
โพนทอง	๑๓,๕๒๓	๑๓,๕๒๓	๐.๗๑๒	๙,๖๒๘.๓๘
นาทอง	๑๒,๙๓๐	๑๒,๙๓๐	๐.๖๗๒	๘,๖๘๘.๙๖
เหล่าบัวบาน	๑๔,๔๗๖	๑๔,๔๗๖	๐.๘๑๖	๑๑,๘๑๒.๔๒
รวมอำเภอยะโฮน	๑๒๖,๒๕๔	๑๒๖,๒๕๔	๐.๖๙๖	๘๗,๘๗๒.๗๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะโฮน, พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวนิยมใช้พันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

(๒) การเตรียมดิน เตรียมดินไถในเดือน มีนาคม-เมษายน การไถเตรียมดิน แยกเป็น ๒ ขั้นตอน

คือ ไถตะและไถแปร

(๓) การปลูก เริ่มหว่านข้าวในเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน

(๔) ระบบการให้น้ำ ในการทำนาจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

(๕) การดูแลรักษา มีการตรวจพันธุ์ปูน สม่่าเสมอ แต่ช่วงที่เกษตรกรสามารถสังเกตข้าวปนได้ชัดเจน

คือช่วงก่อนข้าวออกรวงในเดือนสิงหาคม

(๖) การใส่ปุ๋ย มีการขนปุ๋ยคอกใส่ในนาข้าว ประมาณ ๕๐๐-๑๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ (ตามปริมาณที่มีใส่ปุ๋ยครั้งแรก ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือ ๑๖-๘-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพดิน ใส่ในช่วงประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวออก ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระยะที่กำลังเกิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

(๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม โดยใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร รถเกี่ยวข้าว บางครัวเรือนทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว มีการตากข้าวเพื่อให้ความชื้นลดลง ให้เหลือประมาณ ๑๓-๑๕ % ก่อนไปจำหน่าย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู มีการนำเชื้อไตรโคเดอร์มา มาใช้ป้องกันโรคไหม้ของข้าว และมีการใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเชียงยืน มีการปลูกข้าว ดังนี้

ข้าว	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูกข้าวนาปี					←	△				→		
เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปี										←	▽	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเชียงยืน มีต้นทุนการผลิตข้าวต่อไร่ต่อปี ๒,๗๓๐ บาท ผลผลิตเฉลี่ย ๔๔๖ กก./ไร่ ราคาข้าวเปลือก/กก. ๑๐ บาท รายได้เฉลี่ย/ไร่ ๔,๔๖๐ บาท ดังนั้น กำไรสุทธิเท่ากับ ๑,๗๓๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๓ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

รายการ	บาท	หมายเหตุ
๑. ค่าเตรียมดิน ไถคราด	๖๐๐	
๒. ค่าพันธุ์ข้าว	๔๐๐	
๓. ค่าหว่านข้าว	๕๐	
๔. ค่าปราบวัชพืชและศัตรูพืช	๑๐๐	
๕. ค่าปุ๋ยเคมี		
๑๖-๑๖-๘ ๒๕ ก.ก./ไร่	๓๐๐	
๔๖-๐-๐ ๑๐ ก.ก./ไร่	๑๘๐	
๖. ค่าสารชีวภาพกำจัดโรคแมลง	๑๐๐	
๗. ค่าเก็บเกี่ยว	๖๐๐	
๘. ค่านวด	๒๐๐	
๙. ค่าขนส่ง	๒๐๐	
รวม	๒,๗๓๐	
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๗๓๐	
ผลผลิตเฉลี่ย		๔๓๑ กก./ไร่
ราคาข้าวเปลือก/กก.	๑๐	
รายได้เฉลี่ย/ไร่	๑,๗๓๐	
กำไรสุทธิ	๑,๗๓๐	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

กลุ่มคนในตลาดข้าว ประกอบด้วย

๑. ผู้ผลิต คือ เกษตรกรจำนวนมากในพื้นที่ เมื่อมีการผลิตแล้วส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมขายผลผลิตสู่ตลาดทันที

๒. ผู้ประกอบการธุรกิจตลาด ที่เป็นท่าข้าว จุดรับซื้อข้าว และโรงสี ทำหน้าที่ในการบริการทางการตลาดแก่ผู้มาขายและรับซื้อผลผลิต

ราคาข้าว

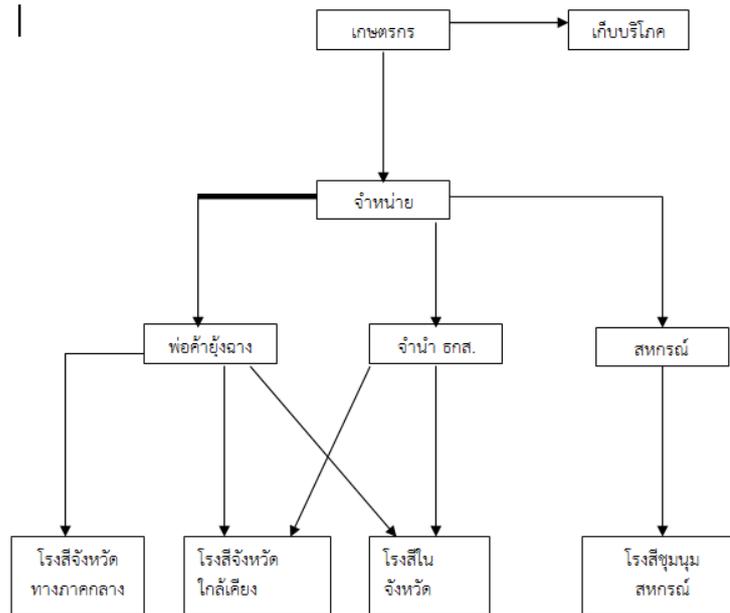
โรงสีและผู้ประกอบการท่าข้าว จุดรับซื้อข้าวต่างๆ จะอาศัยราคาจากนายหน้า พ่อค้าขายส่งที่ตลาดกรุงเทพมหานคร และพ่อค้าในตลาดส่งออกมาเป็นข้อมูลในการกำหนดราคาอ้างอิงในการรับซื้อข้าวในตลาดท้องถิ่นหรือจากไร่นาของเกษตรกร

(๑) วิธีการตลาด

ช่องทางการไหลหรือกระจายสินค้าข้าวเปลือกจากไร่นาของเกษตรกรผ่านผู้ทำหน้าที่การตลาด ในระดับต่างๆ มีพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อตามจุดรับซื้อหรือท่าข้าวต่างๆในพื้นที่อำเภอเชียงยืน เพื่อส่งสู่โรงสี หรือแหล่งรับซื้อใหญ่ๆ ผู้ประกอบการโรงสีและแหล่งรับซื้อข้าว ซึ่งเป็นสถานที่รวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก เพื่อนำมาจัดสีเป็นข้าวสารหรือเพื่อการเก็งกำไร

การค้าข้าวของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเชียงยืน ต้องผ่านขบวนการค้าหลายขั้นตอน นับตั้งแต่ผ่านมือพ่อค้าข้าวในท้องถิ่น โรงสี และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดราคาข้าวเปลือกคือ โรงสี โดยผู้ประกอบการโรงสีจะแปลงราคาจากข้าวสารมาเป็นข้าวเปลือก เพราะโรงสีทราบดีว่าต้นทุนในการสีข้าวของตนต่อตันข้าวเปลือกนับเป็น

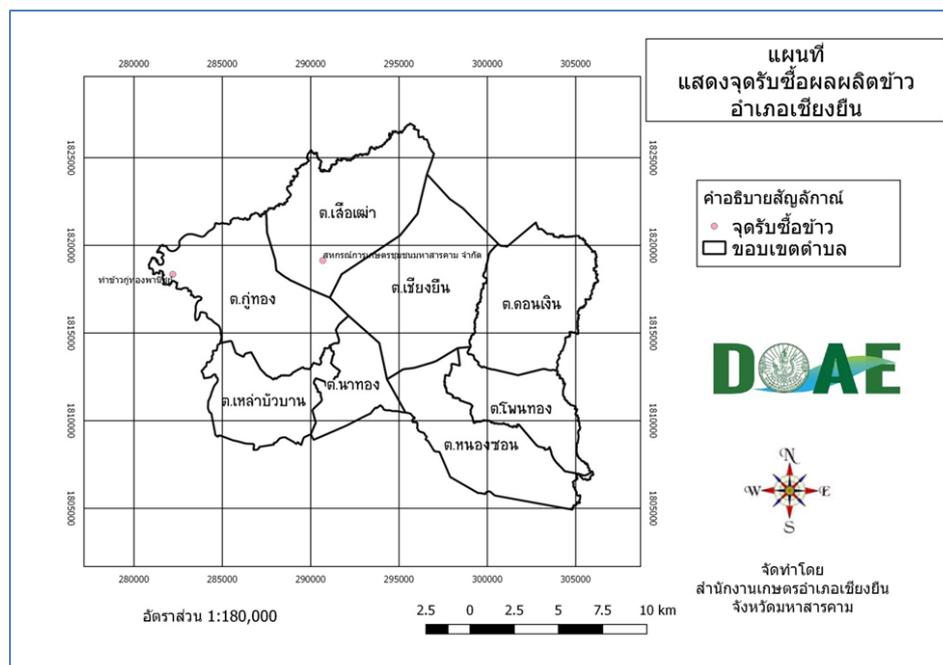
เท่าใดและอัตราการเปลี่ยนข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสารประกอบด้วยสัดส่วนของข้าวชนิดใดบ้าง ดังนั้น ผู้มีบทบาทในการกำหนดราคาข้าวเปลือกในตลาดท้องถิ่น คือ โรงสี

ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดข้าวเปลือก อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีจุดรับซื้อข้าว จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเขียงยืน จำกัด ม.๗ ตำบลเสื่อเต่า และ ทำข้าวกู่ทองพาณิชย์ ม.๑๖ ตำบลกู่ทอง

ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว อำเภอเขียงยืน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเชียงยืน มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ ด้านการผลิตข้าว จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
การปลูกข้าว, เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่, เกษตรผสมผสาน

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายถิ่น สีท้าว	๙	นาทอง	เชียงยืน	๒๕๕๙	เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่, เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

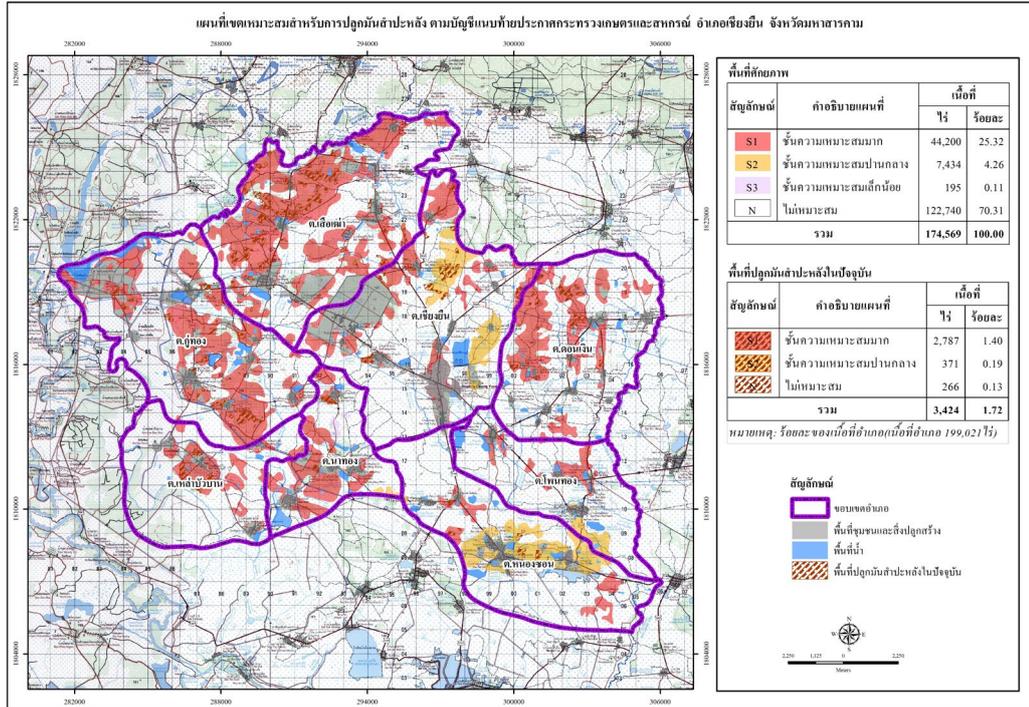
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเชียงยืน มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓,๔๒๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๗๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๗

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	S๑	S๒	S๓	N	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)
เชียงยืน	๒๕๔	๒๘๒	-	๕๘	๕๙๔
กุ้ทอง	๔๙๓	-	-	๕๗	๕๕๐
เสื่อเต่า	๑,๒๗๒	-	-	๑๑๘	๑,๓๙๐
หนองซอน	๕๕	๘๙	-	๒	๑๔๖
ดอนเงิน	๓๘๕	-	-	๔	๓๘๙
โพนทอง	-	-	-	๑๑	๑๑
นาทอง	๘๙	-	-	๑๐	๙๙
เหล่าบัวบาน	๒๓๙	-	-	๖	๒๔๕
รวม	๒,๗๘๗	๓๗๑	-	๒๖๖	๓,๔๒๔

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๘)

ภาพที่ ๓๐ แสดงแผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) และร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเชียงยืน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

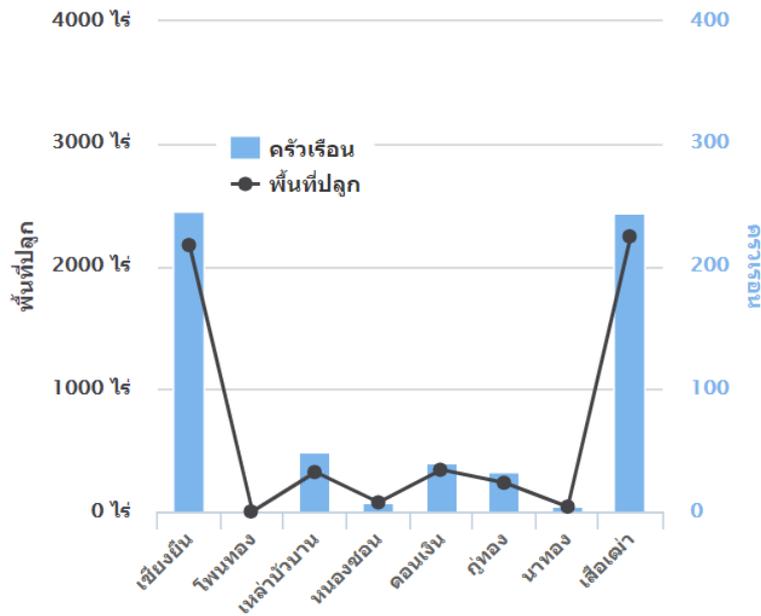
(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

จากข้อมูลผลการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด จำนวน ๔,๖๘๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลเสื่อเต่า จำนวน ๒,๖๓๒ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลเชียงยืน จำนวน ๑,๑๗๘ ไร่ และตำบลดอนเงิน จำนวน ๒๗๖ ไร่

ตารางที่ ๓๘ แสดงข้อมูลการปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

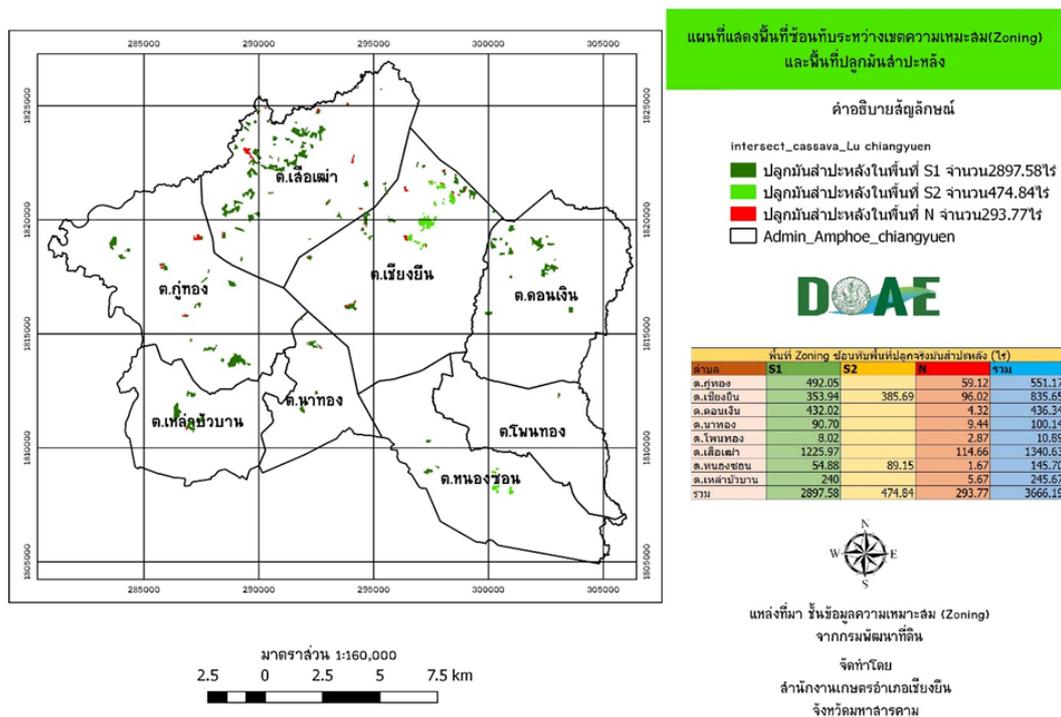
ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ตำบลเชียงยืน	๑๗๒	๑,๑๗๘
ตำบลกู่ทอง	๓๓	๒๖๓
ตำบลเสื่อเต่า	๒๙๑	๒,๖๓๒
ตำบลหนองซอน	๗	๗๓
ตำบลดอนเงิน	๓๗	๒๗๖
ตำบลโพนทอง	๐	๐
ตำบลนาทอง	๑๒	๑๓๓
ตำบลเหล่าบัวบาน	๑๖	๑๓๐
รวมอำเภอเชียงยืน	๕๖๓	๔,๖๘๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาพที่ ๓๑ แสดงข้อมูลการปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดมหาสารคาม (ที่มา : Farmer Map Report กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

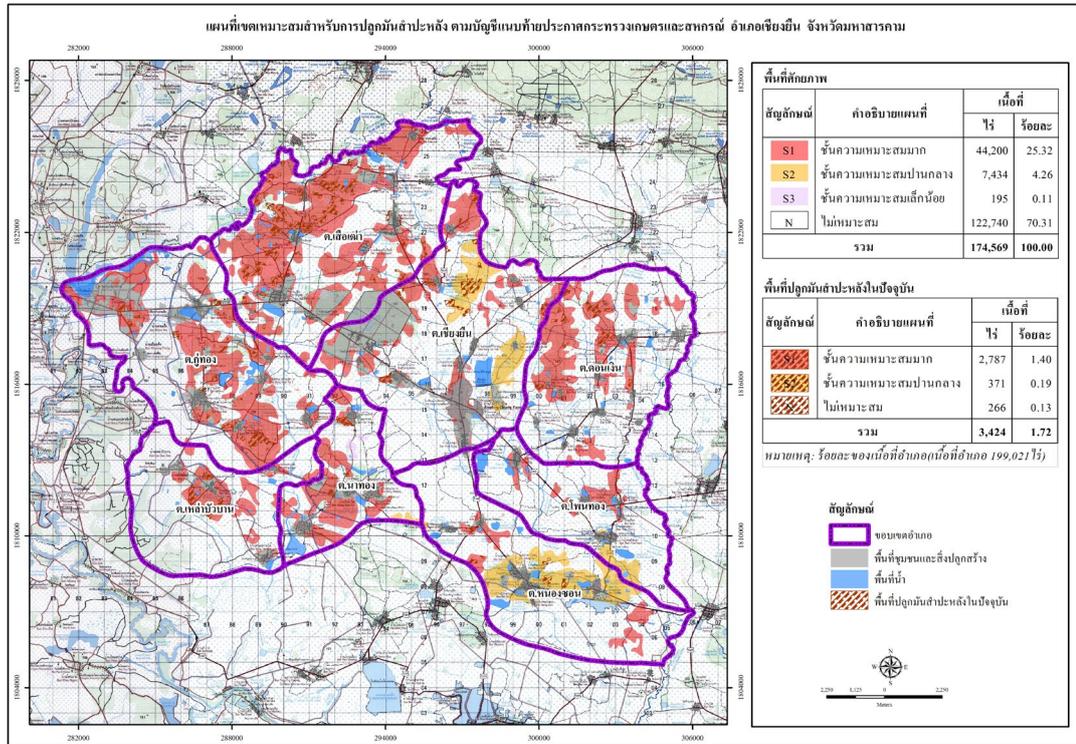
(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริงของมันสำปะหลัง

ภาพที่ ๓๒ แสดงแผนที่การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของมันสำปะหลัง อำเภอเชียงใหม่ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

(๔) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเชียงยืน มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่ศักยภาพ จำนวน ๑๓๔,๕๖๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔๔,๒๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗,๔๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒๒,๗๔๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๓๑

ภาพที่ ๓๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและร้อยละพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเชียงยืน (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๙)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเชียงยืน มีปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๑๔,๐๕๕ ตัน โดยมีปริมาณผลผลิตมากที่สุดอยู่ที่ ตำบลเสื่อเฒ่า จำนวน ๗,๘๙๖ ตัน รองลงมาคือ ตำบลเชียงยืน จำนวน ๓,๕๓๔ ตัน และตำบลดอนเงิน จำนวน ๘๒๘ ตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๙ แสดงปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ตำบล	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ตำบลเชียงยืน	๑,๑๗๘	๓,๕๓๔	๓
ตำบลกู่ทอง	๒๖๓	๗๘๙	๓
ตำบลเสื่อเฒ่า	๒,๖๓๒	๗,๘๙๖	๓
ตำบลหนองซอน	๗๓	๒๑๙	๓
ตำบลดอนเงิน	๒๗๖	๘๒๘	๓

ตำบลโพหนอง	๐	๐	๐
ตำบลนาทอง	๑๓๓	๓๙๙	๓
ตำบลเหล่าบัวบาน	๑๓๐	๓๙๐	๓
รวมอำเภอเขียงยืน	๔,๖๘๕	๑๔,๐๕๕	๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. วิธีการปลูก ส่วนใหญ่นิยมปลูกมันสำปะหลังช่วง เดือน เมษายน-มิถุนายน โดยการใช้ท่อนพันธุ์สด อายุประมาณ ๑๐-๑๒ เดือน ตัดท่อนพันธุ์ให้มีความยาวประมาณ ๒๐ เซนติเมตร มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา แล้วนำท่อนพันธุ์แช่สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลง การปลูกใช้วิธีการปลูกแบบยกร่องแล้วใช้ท่อนพันธุ์ปักลงดินแบบตั้งตรง และเฉียง ลึกประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ระยะการปลูก ที่นิยม คือ ระหว่างแถว ๑๐๐ x ๑๐๐ เซนติเมตร

๒. พันธุ์ พันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ เกษตรศาสตร์ ๕๐ , ระยะยง ๗๒, ห้วยบง ๖๐

๓. การจัดการดิน หลังจากการเก็บเก็บเกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการไถเตรียมดิน ๒ ครั้ง ด้วยผาน ๓ ลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว โดยไถกลบมันสำปะหลังที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวในฤดูเพาะปลูกที่ผ่านมา แล้วทิ้งไว้ประมาณ ๓๐ วัน เพื่อให้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยในดิน แล้วจึงไถด้วยผาล ๗ อีก ๒-๓ ครั้ง แล้วทำการยกร่องปลูก เกษตรกรบางรายจะทำการปรับปรุงดินโดยใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ ในขั้นตอนเตรียมดิน อัตรา ๕๐๐-๑,๐๐๐ กก./ไร่

๔. การใช้สารเคมี

๔.๑ มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชชนิดก่อนงอก (ยาคุมหญ้า) ฉีดพ่นหลังการปลูก

๔.๒ มีการใช้สารกำจัดวัชพืชที่ขึ้นระหว่างแถวมันสำปะหลังตามความจำเป็นสลับกับการใช้

จอบถาง

๔.๓ มีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชพวกแมลงต่างๆ เช่น ไรแดง เพลี้ยแป้ง แมลงหิวข้าว เมื่อพบ

การระบาดของ

๕. การใส่ปุ๋ย

๕.๑ ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ในขั้นตอนเตรียมดิน อัตรา ๕๐๐-๑,๐๐๐ กก./ไร่

๕.๒ ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ , ๑๕-๗-๑๕ อัตรา ๒๕-๕๐ กก./ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง

๖. การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวจะใช้แรงงานคน และเครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม - เมษายน

๗. ต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่อปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าเตรียมพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ากำจัดวัชพืช ค่าปลูก ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนส่ง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเขียงยืน มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกโดยทั่วไปเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ปลูกสูงสุดในเดือนมีนาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคมถึงเดือนมีนาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

มันสำปะหลัง	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เริ่มปลูก		←	△	→								
เก็บเกี่ยวผลผลิต		←	▽	→								

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ.๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเขียงยืน มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๓,๕๔๐ บาท/ไร่ ประกอบไปด้วย ค่าเตรียมดิน
 ค่าเตรียมพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ากำจัดวัชพืช ค่าปลูก ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนส่ง

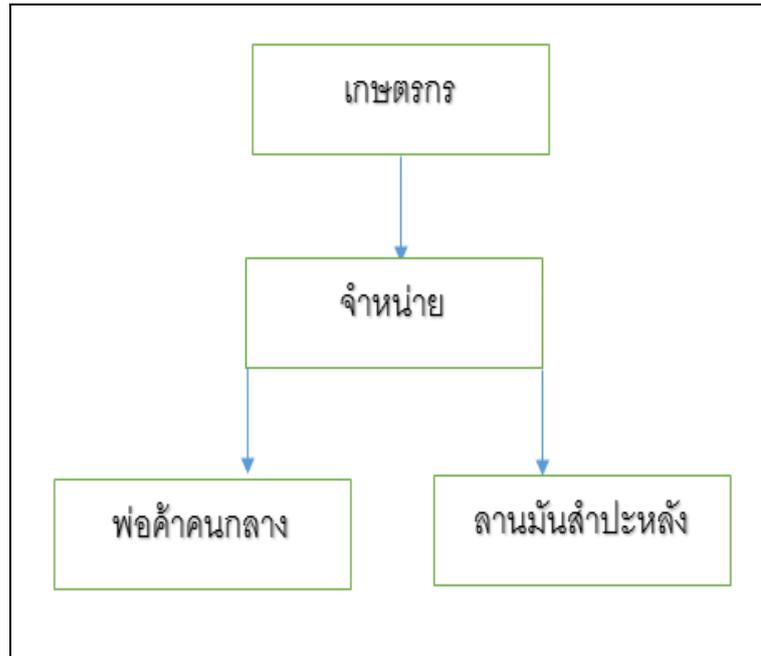
ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๓ อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

รายการ	บาท	หมายเหตุ
- เตรียมดิน	๖๐๐	
- เตรียมพันธุ์	๓๐๐	
- ค่าปุ๋ย	๙๙๐	
- ค่ากำจัดวัชพืช	๑๕๐	
- ค่าปลูก	๓๐๐	
- ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐	
- ค่าขนส่ง	๕๐๐	
รวมต้นทุนทั้งหมด(บาท/ไร่)	๓,๕๔๐	
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่	๓,๐๐๐ กก.	ราคา ๒.๑๐ บาท/กก. ๖,๓๐๐ บาท
กำไรสุทธิ	๒,๗๖๐ บาท	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

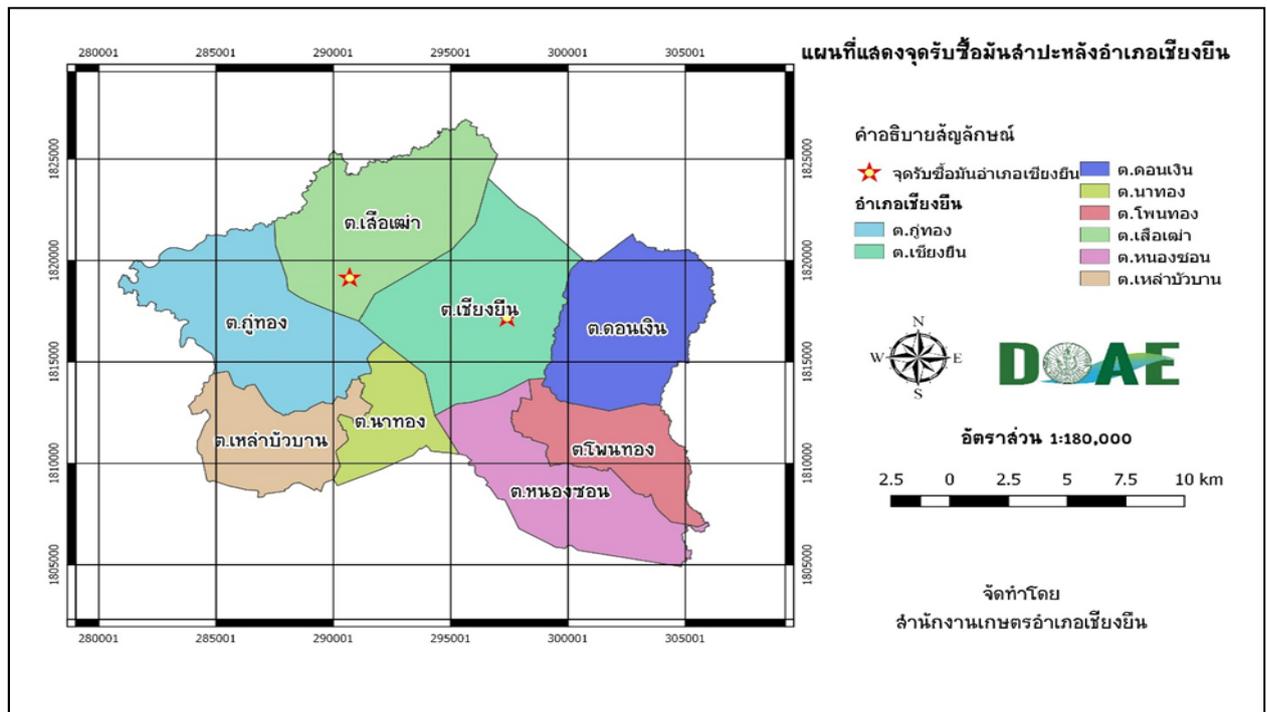
(๑) วิธีการตลาด การรับซื้อผลผลิตมันสำปะหลังในอำเภอเขียงยืน เกษตรกรชาวไร่มันสำปะหลัง จะ
 จำหน่ายผลผลิตเป็นหัวมันสด(คละ) สถานที่รับซื้อจะเป็นลานมัน จุดรับซื้อ ในท้องถิ่น ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาด
 ช่วงเดือน มกราคม-มีนาคม

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลังของอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีลานมันรับมันสำปะหลัง จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเชียงยืน จำกัด โดยตั้งอยู่ตำบล ม.๗ ต.เชียงยืน และบ้านหนองศิริราษฎร์ โดยตั้งอยู่ตำบล ม.๑๐ ต.เชียงยืน

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอเชียงยืน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
อำเภอเขียงยืน ยังไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ด้านมันสำปะหลัง แต่มี Smart Farmer ผู้ปลูกมัน
สำปะหลัง จำนวน ๑ ราย
องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
การเพาะปลูกมันสำปะหลัง

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสุทธิ โคบุตร	๙	เสือเต่า	เขียงยืน	๒๕๕๙	การเพาะปลูกมัน สำปะหลัง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๒ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด				
๑. ปัญหาการขาดแคลน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๑. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตอาศัยน้ำฝน ขาดแหล่งกักเก็บน้ำฝนไร่นา	๑. สนับสนุนสระน้ำ และบ่อบาดาลในไร่นาเกษตรกร	ทุกตำบล	เร่งด่วน
๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ	๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/พื้นที่ประสบภัยพิบัติฝนแล้งน้ำท่วม	๒. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการไถกลบตอซังและการปลูกพืชปุ๋ยสด ใช้ปุ๋ยอินทรีย์	ทุกตำบล	เร่งด่วน
๓. ปัญหาโรคและแมลง ศัตรูพืช	๓. สภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลง/การปลูกพืชเชิงเดี่ยว/เกษตรกรขาดการเอาใจใส่ดูแลตามหลักวิชาการ	๓. ปลูกพืชหมุนเวียน/ส่งเสริมเกษตรกรในการวางแผนการผลิตรายบุคคล/จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกหมู่บ้าน/ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการจัดการศัตรูพืช	ทุกตำบล	เร่งด่วน
๔. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ	๔. เกษตรกรใช้สารเคมี/ใช้พันธุ์พืชไม่ได้คุณภาพ	๔. ส่งเสริมการผลิตแบบ GAP/อินทรีย์/ส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี/เก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม	ทุกตำบล	เร่งด่วน
๕. ต้นทุนการผลิตสูง	๕. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง	๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)	ทุกตำบล	เร่งด่วน

ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. กลุ่มเกษตรกรขาดความเข้มแข็ง ๒. กลุ่มขาดงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. สมาชิกกลุ่มไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่/ขาดผู้นำที่ดี/ขาดการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. โครงการที่กลุ่มเสนอไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ทำให้กิจกรรมไม่ต่อเนื่อง	๑.อบรมให้ความรู้/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ศึกษาดูงาน ๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้แผนงาน/โครงการของกลุ่มบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล/อปท./ยุทธศาสตร์อำเภอ/จังหวัด	ทุกตำบล ทุกตำบล	เร่งด่วน เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีมูลค่า ๒. ผลิตภัณฑ์ขาดการพัฒนาต่อยอด	๑. เกษตรกรขาดวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๒. ไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ยังขาดการพัฒนาต่อยอด	๑. ส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยการจัดทำโครงการงบประมาณยุทธศาสตร์อำเภอ/จังหวัด ๒. ส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพสินค้าและการแปรรูปผลผลิต	ทุกตำบล ทุกตำบล	เร่งด่วน เร่งด่วน

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๔๓ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. มีพื้นที่ชลประทาน ๒. เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ๓. มีเกษตรกรต้นแบบหลายสาขาอาชีพ	๑. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในไร่นา ๒. เกษตรกรมีการใช้สารเคมีจำนวนมาก ๓. กลุ่มเกษตรกรมีความอ่อนแอ ๔. ผลผลิตต่ำ ๕. ต้นทุนการผลิตสูง ๖. ขาดแรงงานด้านการเกษตร ๗. ขาดเทคโนโลยีด้านการเกษตร ๘. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ยังขาดการพัฒนาต่อยอด ๙. เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามการผลิต GAP/อินทรีย์
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน กรมส่งเสริมการเกษตรให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชอินทรีย์ทดแทนการปลูกข้าวนาปรัง เป็นต้น ๓. มีการทำการเกษตรแบบพันธสัญญา (Contract Farming)	๑. ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด (S๒+O๑) ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชให้เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ (S๑+O๒) ๓. พัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (S๒+O๒) ๔. ต่อยอดเกษตรกรต้นแบบ (S๓+O๒)	๑. สนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นาผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (W๑+O๒) ๒. ส่งเสริมการวางแผนการผลิตรายบุคคลและการทำปฏิทินการผลิตพืช (W๔+W๕+W๖+W๗+W๘+O๒) ๓. ส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดในนาข้าว (W๒+W๙+O๒) ๔. การสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (W๒+W๙+O๒) ๕. การส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายหลังฤดูทำนา (W๔+O๑+O๒+O๓)
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ๒. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชใหม่ๆ ๓. ขาดแรงงานเนื่องจากประเทศเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ	๑. การเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (S๒+S๓+T๑) ๒. ส่งเสริมการทำวนเกษตร (S๒+T๑)	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มแบบแปลงใหญ่ (W๓+T๓) ๒. พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร (W๑+T๑) ๓. ให้ความรู้เกษตรกรเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร (W๔+W๕+W๖+W๗+T๓) ๔. การส่งเสริมการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ (W๒+W๕+W๙+T๒) ๕. จัดทำจดหมายข่าวและแปลงพยาน (W๔+W๕+T๒)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด
- ๑.๒ ส่งเสริมการผลิตพืชให้เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่
- ๑.๓ พัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๔ ต่อยอดเกษตรกรรมต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ สนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นาผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๒ ส่งเสริมการวางแผนการผลิตรายบุคคล และการทำปฏิทินการผลิตพืช
- ๒.๓ ส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดในนาข้าว
- ๒.๔ การสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ๒.๕ การส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลายหลังฤดูทำนา

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ การเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ ส่งเสริมการทำวนเกษตร

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มแบบแปลงใหญ่
- ๔.๒ พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร
- ๔.๓ ให้ความรู้เกษตรกรเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร
- ๔.๔ การส่งเสริมการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์
- ๔.๕ จัดทำจดหมายข่าวและแปลงพยากรณ์

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ แนวทางการพัฒนา

๓.๑.๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑. โครงการการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๑.๒ แผนการพัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี
๒. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
๓. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๔. โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังฤดูทำนา
๕. โครงการส่งเสริมการผลิตพืช GAP/เกษตรอินทรีย์

๓.๑.๓ แผนการพัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑. โครงการส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๒. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยสดในนาข้าว
๓. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น
๔. โครงการสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๕. โครงการพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร

๓.๑.๔ แผนการพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP

๓.๒ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนการพัฒนาระดับอำเภอ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ(บาท)				ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	
ถ่ายทอดเทคโนโลยี	- โครงการการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	ทุกตำบล	๑, ๒	๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอ เชียงยืน
พัฒนาการผลิตรายสินค้า	- ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี	ทุกตำบล	๑	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอ เชียงยืน
	- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	ต.เชียงยืน และ ต.เสื่อเต่า	๑	๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐	
	- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง	ต.เชียงยืน และ ต.เสื่อเต่า	๑	๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐	
	- โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังฤดูทำนา	ต.เชียงยืน	๑	๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐	
	- โครงการส่งเสริมการผลิตพืช GAP/เกษตรอินทรีย์	ต.เชียงยืน,ต.กู่ทอง,ต.นาทอง,ต.เหล่าบัวบาน,ต.โพนทอง	๑,๒	๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐	
แผนการพัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	- โครงการส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ	ทุกตำบล	๑	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอ เชียงยืน
	- โครงการส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดในนาข้าว	ทุกตำบล	๑	๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐	
	- โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	ทุกตำบล	๑	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	
	- โครงการสร้างมูลค่าจากรั้วนาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ต.เชียงยืน,ต.กู่ทอง,ต.นาทอง,ต.เหล่าบัวบาน,ต.โพนทอง,ต.ดอนเงิน	๑	๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐	
	- โครงการพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร	ทุกตำบล	๑	๖,๖๖๕,๖๐๐	๖,๖๖๕,๖๐๐	๖,๖๖๕,๖๐๐	๖,๖๖๕,๖๐๐	
แผนการพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	- โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP	ต.เชียงยืน, ต.กู่ทอง, ต.นาทอง, ต.เหล่าบัวบาน, ต.โพนทอง, ต.ดอนเงิน	๑,๒	๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐	- สำนักงานเกษตรอำเภอ เชียงยืน
รวม	๑๒ โครงการ			๑๒,๔๔๒,๒๐๐	๑๒,๔๔๒,๒๐๐	๑๒,๔๔๒,๒๐๐	๑๒,๔๔๒,๒๐๐	

หมายเหตุ วิธีดำเนินงาน ๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

๒. ศึกษาดูงาน

ภาคผนวก

๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑.๑ โครงการการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร, ศึกษาดูงาน

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

การทำการเกษตรปัจจุบันมีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เกษตรกรจะต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางทำการเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรในปัจจุบัน ด้วยเหตุผลเป็นการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก ได้แก่ ข้าว พืชอาหาร แหล่งน้ำและการเลี้ยงปลา ที่อยู่อาศัย การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มรายได้ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติและราคา การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความถนัดของเกษตรกร โดยใช้สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีกิจกรรมการเกษตร ตั้งแต่ ๒ กิจกรรมขึ้นไป
๓. เพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในไร่นา ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ ในครัวเรือน

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๒๐ ราย พื้นที่เพาะปลูก ๘๐๐ ไร่ (๘ จุด ละ ๒๕ ไร่/ปี)

พื้นที่ดำเนินการ ๘ ตำบล

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ และ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - * ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย จำนวน ๒๐๐ ไร่
 - * ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย จำนวน ๒๐๐ ไร่
 - * ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย จำนวน ๒๐๐ ไร่
 - * ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย จำนวน ๒๐๐ ไร่
๒. ศึกษาดูงาน
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต
๔. สนับสนุนการชุดบ่อ ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๓ ครั้ง ๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๓ ครั้ง ๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๓ ครั้ง ๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๓ ครั้ง ๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท

๒. ศึกษาดูงาน

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ไม้ผล ไม้ยืนต้น)

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เกษตรกร ๘๐ รายๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

๔. สนับสนุนการชุดบ่อ ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย ๆ ละ ๑ บ่อ ๆละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน
๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย ๆ ละ ๑ บ่อ ๆละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน
๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย ๆ ละ ๑ บ่อ ๆละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน
๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย ๆ ละ ๑ บ่อ ๆละ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน
๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

๕. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอด เทคโนโลยี	๑๔๔,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหาร ว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐
๒. ศึกษาดูงาน	๑๖๐,๐๐๐	ค่าพาหนะ น้ำมัน เชื้อเพลิง	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๓. สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๖๔๐,๐๐๐	ค่าพันธุ์ไม้ผล ไม้ ยืนต้น	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐
๔. ชุดบ่อ	๖,๔๐๐,๐๐๐	ค่าชุดบ่อ	๑,๖๐๐,๐๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐
๕. ติดตามงาน	๑๕๓,๖๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๗,๕๙๗,๖๐๐		๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐	๑,๘๗๔,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง
 ๑. เกษตรกร ๓๒๐ ราย มีความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ๒. เกษตรกร ๓๒๐ ราย มีกิจกรรมการเกษตร ตั้งแต่ ๒ กิจกรรมขึ้นไป
 ๓. เกษตรกร ๓๒๐ ราย ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ มากกว่า ๑๐% ในครัวเรือน
- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 ๑. มีรายได้เพิ่ม
 ๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชฤทธิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. แผนการพัฒนาการผลิตรายสินค้า

๒.๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

อาชีพการทำนาคับว่าเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรชาวไทยมาตั้งแต่สมัยอดีตกาล ปัจจุบันข้าวพันธุ์ดีที่ได้รับการปรับปรุงและแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกกันอย่างแพร่หลายในเขตภาคอีสาน คงหนีไม่พ้น ข้าวเหนียวพันธุ์ กข.๖ และข้าวขาวมะลิ ๑๐๕ การผลิตข้าวของเกษตรกรที่ผ่านมามักจะประสบปัญหา ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ข้าวเรือ ข้าวปน การผสมข้ามพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่ค่อยคำนึงถึงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ โดยส่วนใหญ่จะใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีอยู่ต่อเนื่องกันหลายปี

ในปัจจุบันเกษตรกรได้มองเห็นความสำคัญของเมล็ดพันธุ์ดีและหันมาใช้กันอย่างจริงจัง จึงน่าจะมีการดำเนินการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ แก่เกษตรกร โดยจะใช้รูปแบบของการแลกเปลี่ยน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีข้าวพันธุ์ดีไว้จำหน่าย และบริโภค

เป้าหมาย เกษตรกร ๖๔๐ ราย พื้นที่เพาะปลูก ๓,๒๐๐ ไร่ (๘ จุด ละ ๑๐๐ ไร่/ปี)

พื้นที่ดำเนินการ ๘ ตำบล

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องการเพิ่มผลผลิตข้าว การใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน

* ปี ๒๕๖๖	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๑๖๐ ราย
* ปี ๒๕๖๗	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๑๖๐ ราย
* ปี ๒๕๖๘	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๑๖๐ ราย
* ปี ๒๕๖๙	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๑๖๐ ราย
* ปี ๒๕๗๐	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๑๖๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๖ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๗ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๘ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๙ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๗๐ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๙๖,๐๐๐ บาท

๒. โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี (เมล็ดพันธุ์ข้าว กข ๖ และข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ พันธุ์ดี)

* ปี ๒๕๖๖ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ๑,๒๐๐ กก.ๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๗ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ๑,๒๐๐ กก.ๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๘ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ๑,๒๐๐ กก.ๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๙ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ๑,๒๐๐ กก.ๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๗๐ ทั้ง ๘ ตำบล พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ๑,๒๐๐ กก.ๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท

๓. วัสดุฝึก (สมุด ปากกา กระดาษ แฟ้ม)

* ปี ๒๕๖๖ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๑๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๗ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๑๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๘ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๑๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๙ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๑๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๗๐ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๑๖๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

๔. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๖ ทั้ง ๘ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๗ ทั้ง ๘ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๘ ทั้ง ๘ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๙ ทั้ง ๘ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๗๐ ทั้ง ๘ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๔๘๐,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๙๖,๐๐๐	๙๖,๐๐๐	๙๖,๐๐๐	๙๖,๐๐๐	๙๖,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑,๘๐๐,๐๐๐	เมล็ดพันธุ์ข้าว กข ๖ และข้าวหอมมะลิ ๑๐๕	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐
๓. วัสดุฝึก	๘๐,๐๐๐	ค่าสมุด ปากกา แฟ้ม	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐
๔. ติดตามงาน	๑๙๒,๐๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๒,๕๕๒,๒๐๐		๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐	๕๑๐,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง
 ๑. เกษตรกร ๘๐ ราย มีความรู้ในการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ และปลอดภัย
 ๒. ได้ผลผลิตข้าวเพิ่ม
 ๓. มีเมล็ดพันธุ์ดีไว้ใช้
 ๔. สามารถเป็นแหล่งกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสู่เกษตรกรในท้องถิ่น
 ๕. เกษตรกรมีผลผลิตข้าวตรงกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค
- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 ๑. มีรายได้เพิ่ม
 ๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายุกบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจกมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒.๒ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

อาชีพทำการเกษตรนับว่าเป็นอาชีพหลักของตำบลเสื่อเต๋ามาตั้งแต่สมัยอดีตกาล ปัจจุบันมีการทำนาทำไร่ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตนี้มีการปลูกมันสำปะหลัง และอ้อย จำนวนมากรองมาจากการทำนาตามลำดับ ซึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่เนิน และที่ลุ่ม การทำไร่ส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์พืชที่มีอยู่และหาซื้อได้จากพื้นที่ใกล้เคียง จึงส่งผลให้ผลผลิตที่ได้รับไม่คุ้มค่างับการลงทุน

ในปัจจุบันเกษตรกรได้มองเห็นความสำคัญของพืชไร่พันธุ์ดีและหันมาใช้อย่างจริงจัง ปลูกอ้อยตามศักยภาพพื้นที่ Zoning

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้อ้อยพันธุ์ดี

๒. เพื่อให้เกษตรกรมีอ้อยพันธุ์ดีไว้จำหน่าย

เป้าหมาย เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่เพาะปลูก ๘๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเต๋มา

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องการเพิ่มผลผลิตอ้อย และการใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน

* ปี ๒๕๖๒ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเต๋มา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย

* ปี ๒๕๖๓ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเต๋มา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย

* ปี ๒๕๖๔ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเต๋มา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย

* ปี ๒๕๖๕ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเต๋มา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

* พันธุ์อ้อยโรงงาน

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

พันธุ์อ้อยโรงงาน

- * ปี ๒๕๖๒ ๑.ท่อนพันธุ์ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒.ปุ๋ยเคมี พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐ กก. ๆ ละ ๑๗ บาท เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท
๓.ค่าไถระเบิดดินดาน พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๓ ๑.ท่อนพันธุ์ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒.ปุ๋ยเคมี พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐ กก. ๆ ละ ๑๗ บาท เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท
๓.ค่าไถระเบิดดินดาน พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๔ ๑.ท่อนพันธุ์ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒.ปุ๋ยเคมี พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐ กก. ๆ ละ ๑๗ บาท เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท
๓.ค่าไถระเบิดดินดาน พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๕ ๑.ท่อนพันธุ์ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒.ปุ๋ยเคมี พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐ กก. ๆ ละ ๑๗ บาท เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท
๓.ค่าไถระเบิดดินดาน พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

- * ปี ๒๕๖๒ ๒ ตำบล ๆ ละ จำนวน ๒๐ วัน ๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๓ ๒ ตำบล ๆ ละ จำนวน ๒๐ วัน ๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๔ ๒ ตำบล ๆ ละ จำนวน ๒๐ วัน ๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๕ ๒ ตำบล ๆ ละ จำนวน ๒๐ วัน ๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๙๖,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๒,๒๘๐,๐๐๐	พันธุ์อ้อยโรงงาน, ปุ๋ยเคมี, ค่าไถระเบิดดินดาน	๕๗๐,๐๐๐	๕๗๐,๐๐๐	๕๗๐,๐๐๐	๕๗๐,๐๐๐
๓. ติดตามงาน	๓๘,๔๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐
รวม	๒,๔๑๔,๔๐๐		๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐	๖๐๓,๖๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง
 ๑. เกษตรกร ๑๖๐ ราย มีความรู้ในการอ้อยโรงงาน
 ๒. ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
 ๓. มีท่อนพันธุ์ดีไว้ใช้กระจายพันธุ์ให้เกษตรกรในตำบล
 ๔. เกษตรกรมีผลผลิตอ้อยตรงกับความต้องการของตลาด
- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 ๑. มีรายได้เพิ่ม
 ๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสมมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒.๓ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

อาชีพทำการเกษตรนับว่าเป็นอาชีพหลักของตำบลเสื่อเตมาตั้งแต่สมัยอดีตกาล ปัจจุบันมีการทำนาทำไร่ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตนี้มีการปลูกมันสำปะหลัง และอ้อย จำนวนมากรองมาจากการทำนาตามลำดับ ซึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่เนิน และที่ลุ่ม การทำไร่ส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์พืชที่มีอยู่และหาซื้อได้จากพื้นที่ใกล้เคียง จึงส่งผลให้ผลผลิตที่ได้รับไม่คุ้มค่างับการลงทุน

ในปัจจุบันเกษตรกรได้มองเห็นความสำคัญของพืชไร่พันธุ์ดีและหันมาใช้จริงจัง จึงน่าจะมีการดำเนินการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชไร่พันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ แก่เกษตรกรในตำบล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดี
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีมันสำปะหลังพันธุ์ดีไว้จำหน่าย

เป้าหมาย เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่เพาะปลูก ๘๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเตมา

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง และการใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่กับปุ๋ยอินทรีย์และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน

- * ปี ๒๕๖๒ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเตมา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๓ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเตมา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๔ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเตมา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๕ ต.เขียงยืน และ ต.เสื่อเตมา ตำบลละ ๒๐ ราย รวมเกษตรกร ๔๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- * พันธุ์มันสำปะหลัง

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๒ ตำบล เกษตรกร ๔๐ ราย อบรม ๔ ครั้ง ๆ ละ ๔๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

พันธุ์มันสำปะหลัง

- * ปี ๒๕๖๒ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ฤๅษะ ๕๐๐ ลำ ฤๅษะ ๓ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๓ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ฤๅษะ ๕๐๐ ลำ ฤๅษะ ๓ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๔ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ฤๅษะ ๕๐๐ ลำ ฤๅษะ ๓ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๕ เกษตรกร ๔๐ ราย พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ฤๅษะ ๕๐๐ ลำ ฤๅษะ ๓ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

- * ปี ๒๕๖๒ ๒ ตำบล ฤๅษะ จำนวน ๒๐ วัน ฤๅษะ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๓ ๒ ตำบล ฤๅษะ จำนวน ๒๐ วัน ฤๅษะ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๔ ๒ ตำบล ฤๅษะ จำนวน ๒๐ วัน ฤๅษะ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท
- * ปี ๒๕๖๕ ๒ ตำบล ฤๅษะ จำนวน ๒๐ วัน ฤๅษะ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๙๖,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑,๒๐๐,๐๐๐	* ท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
๓. ติดตามงาน	๓๘,๔๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐	๙,๖๐๐
รวม	๑,๓๓๔,๔๐๐		๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐	๓๓๓,๖๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง
 ๑. เกษตรกร ๑๖๐ ราย มีความรู้ในการปลูกมันสำปะหลัง
 ๒. ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
 ๓. มีท่อนพันธุ์ดีไว้ใช้กระจายพันธุ์ให้เกษตรกรในตำบล
 ๔. เกษตรกรมีผลผลิตพืชไร่ตรงกับความต้องการของตลาด
- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 ๑. มีรายได้เพิ่ม
 ๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ่มมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒.๔ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังฤดูทำนา

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทยเป็นเวลายาวนาน เกษตรกรมีการผลิตเกินความต้องการ และจากการบริหารจัดการตามแผนข้าวครบวงจร ต้องการรักษาความสมดุลในการบริหารจัดการข้าว จึงจำเป็นต้องหากิจกรรมการเกษตรอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในช่วงการปลูกข้าวนาปรัง เช่น การปลูกข้าวโพดฝักสด ที่นิยมปลูกกันมากในประเทศไทย เพราะถือเป็นพืชเศรษฐกิจทั้งของเมืองไทยและของโลก และการปลูกข้าวโพดก็มีขั้นตอนที่ง่าย สำหรับข้าวโพดฝักสดในประเทศไทย ได้แก่ ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเหนียว ข้าวโพดฝักอ่อน และข้าวโพดเทียน แต่ที่สำคัญคือ ข้าวโพดหวานและข้าวโพดฝักอ่อน ส่วนที่เหลือจะนิยมบริโภคในท้องถิ่นมากกว่า แต่ในอนาคตมีแนวโน้มว่าตลาดจะขยายตัวมากขึ้น ดังนั้นจึงมีการส่งเสริมเกษตรกรให้มีการปลูกข้าวโพดฝักสดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ลดพื้นที่ปลูกข้าวโพดในพื้นที่ไม่ถูกต้อง และเพิ่มพื้นที่ปลูกในพื้นที่ปลูกหลังฤดูทำนา เพื่อให้มีผลผลิตที่เพียงพอกับความต้องการของตลาด กระจายผลผลิตออกสู่ตลาด และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังเพื่อลดปริมาณผลผลิตข้าวที่ล้นตลาด
๒. เพื่อให้เกษตรกรเรียนรู้เทคนิคการปลูกข้าวโพดหวาน การดูแลบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต และโรคและแมลงศัตรูพืช
๓. เพื่อปรับสมดุลของปริมาณ การปลูกข้าวนาปรังและข้าวโพด
๔. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังฤดูการทำนาทดแทนการทำนาปรัง

เป้าหมาย เกษตรกร ๕๐ ราย จำนวน ๑๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ - ๑๙ ต.เขียงยืน

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องเทคนิคการปลูกข้าวโพดหวาน การดูแลบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต และโรคและแมลงศัตรูพืช

* ปี ๒๕๖๒	หมู่ที่ ๑ - ๑๙ ต.เขียงยืน	เกษตรกร ๕๐ ราย
* ปี ๒๕๖๓	หมู่ที่ ๑ - ๑๙ ต.เขียงยืน	เกษตรกร ๕๐ ราย
* ปี ๒๕๖๔	หมู่ที่ ๑ - ๑๙ ต.เขียงยืน	เกษตรกร ๕๐ ราย
* ปี ๒๕๖๕	หมู่ที่ ๑ - ๑๙ ต.เขียงยืน	เกษตรกร ๕๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ หมู่ที่ ๑-๑๙ เกษตรกร ๕๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ หมู่ที่ ๑-๑๙ เกษตรกร ๕๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ หมู่ที่ ๑-๑๙ เกษตรกร ๕๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ หมู่ที่ ๑-๑๙ เกษตรกร ๕๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๕๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด

* ปี ๒๕๖๒ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๗๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๗๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๗๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๗๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท

- ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

* ปี ๒๕๖๒ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ หมู่ที่ ๑-๑๙ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ๒๐,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ หมู่ที่ ๑-๑๙ จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ หมู่ที่ ๑-๑๙ จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ หมู่ที่ ๑-๑๙ จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ หมู่ที่ ๑-๑๙ จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	๖๐,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑,๒๐๐,๐๐๐	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด, ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐

๔. ติดตามงาน	๑๙,๒๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๘๐๐
รวม	๑,๒๗๙,๒๐๐		๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐	๓๑๙,๘๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๕๐ ราย มีรายได้จากการปลูกข้าวโพดฝักสดหลังฤดูการทำนาทดแทนการทำนาปรัง

๒. เกษตรกร ๕๐ ราย เรียนรู้เทคนิคการปลูกข้าวโพดหวาน การดูแลบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต และโรคและแมลงศัตรูพืช

๓. เกษตรกร ๕๐ ราย ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังโดยการปลูกข้าวโพดฝักสด

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังเพื่อลดปริมาณผลผลิตข้าวที่ล้นตลาด

๒. ปรับสมดุลของปริมาณการปลูกข้าวนาปรังและข้าวโพด

๓. สร้างรายได้

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายุกบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณมเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒.๕ โครงการส่งเสริมการผลิตพืช GAP/เกษตรอินทรีย์

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร, ศึกษาดูงาน

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

เกษตรกรรมในปัจจุบัน เกษตรกรมีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และปุ๋ยเคมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดสารเคมีตกค้างในดิน ดินขาดอุดมสมบูรณ์ ความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่การทำเกษตรลดลง หลายหน่วยงานจึงสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรตามหลักการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานตามระบบจัดการคุณภาพ (GAP) พืช และเกษตรอินทรีย์ ที่เป็นการทำการเกษตรแบบองค์รวมซึ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การรักษแหล่งน้ำให้สะอาด ทั้งนี้แนวทางเกษตรอินทรีย์อาศัยกลไกและกระบวนการของระบบนิเวศในการทำการผลิต เกษตรอินทรีย์จึงปฏิเสธการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี และให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของวงจรของธาตุอาหาร การประหยัดพลังงาน การอนุรักษ์ระบบนิเวศการเกษตร และการฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานตามระบบจัดการคุณภาพ (GAP) พืชและเกษตรอินทรีย์

๒. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานตามระบบจัดการคุณภาพ (GAP) พืช และลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี ในการทำการเกษตร

๓. เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำน้ำหมักชีวภาพใช้ในการเกษตร

เป้าหมาย เกษตรกร ๑๐๐ ราย รายละ ๑ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ ๕ ตำบล (ตำบลเขียงยืน, กู่ทอง, นาทอง, เหล่าบัวบาน, โพนทอง)

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องการ

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย อบรม ๔ ครั้งๆ ละ ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย อบรม ๔ ครั้งๆ ละ ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย อบรม ๔ ครั้งๆ ละ ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ ราย อบรม ๔ ครั้งๆ ละ ๑๐๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- พลาสติกคลุมดินสีดำเงิน ขนาด กว้าง ๑๒๐ เมตร ยาว ๓๖๐ เมตร

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๓ ม้วนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน
๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๓ ม้วนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน
๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๓ ม้วนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน
๓๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๓ ม้วนๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน
๓๖๐,๐๐๐ บาท

- เมล็ดพันธุ์ผัก

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- ปุ๋ยอินทรีย์

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน
๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน
๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน
๑๖๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล เกษตรกร ๑๐๐ รายๆ ละ ๒๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน
๑๖๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๕ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๕ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๕ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๕ ตำบล ๆละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผน ถ่ายทอด เทคโนโลยีการ เกษตร	๓๖,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหาร ว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐
๒. สนับสนุน ปัจจัยการผลิต	๓๗๒,๐๐๐	ค่าพลาสติกคลุม ดิน, เมล็ดพันธุ์ ผัก, ปุ๋ยอินทรีย์	๖๒๐,๐๐๐	๖๒๐,๐๐๐	๖๒๐,๐๐๐	๖๒๐,๐๐๐
๔. ติดตามงาน	๑๘,๒๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐
รวม	๒,๘๑๖,๐๐๐		๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐	๗๐๔,๐๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๑๐๐ ราย มีความรู้ความเข้าใจในหลักการผลิตพืชปลอดภัยได้มาตรฐานตามระบบจัดการคุณภาพ (GAP) พืชและเกษตรอินทรีย์

๒. เกษตรกร ๑๐๐ ราย ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี ในการทำการเกษตรเพาะปลูกพืชผลที่ปลอดภัย และบริโภคผลผลิตที่ปลอดภัย

๓. เกษตรกร ๑๐๐ ราย ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำน้ำหมักชีวภาพ

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. ลดการใช้สารเคมีในภาคการเกษตร

๒. ลดการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๓. รักษาสิ่งแวดล้อมสร้างสมดุลระบบนิเวศในชุมชนอย่างยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ**ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ**

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชฤทธิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจกมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓. แผนการพัฒนาพัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ราคาน้ำมันก็ขยับตัวสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้เกษตรกรที่ยึดอาชีพทำนา ทำไร่ และทำสวน ต้องใช้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ในการซื้อปุ๋ยเคมี และสารเคมี ซึ่งต้องสั่งซื้อมาจากต่างประเทศ สารกำจัดศัตรูพืชต่างๆ การใช้ปุ๋ยเคมีมากๆ เป็นเวลานานๆ ทำให้ดินเสื่อมสภาพ การใช้ปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพ จะช่วยทำให้โครงสร้างของดินดีขึ้น ลดความเป็นกรด-ด่างของดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และความสามารถในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๒. เพื่อให้เกษตรกรหันมาใช้น้ำหมักธรรมชาติปรับปรุงบำรุงดิน
๓. เพื่อให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี หันมาใช้น้ำหมักชีวภาพ
๔. เพื่อให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น

เป้าหมาย เกษตรกร จำนวน ๖๔๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทั้ง ๘ ตำบล

ระยะเวลาดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกร เรื่อง การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ พืชสมุนไพร
 - * ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑๖๐ ราย ๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต จุลินทรีย์ EM, กากน้ำตาล และถังหมัก (จุลินทรีย์ EM ๑ ลิตร ๆ ละ ๑๕๐ บาท , กากน้ำตาล ขนาดบรรจุ แกลลอนละ ๑๐ ลิตร ๆ ละ ๑๕ บาท และถังหมัก ๕๐ ลิตร ถังละ ๒๕๐ บาท)

* ปี ๒๕๖๒ เกษตรกร ๑๖๐ ราย ค่าปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๖๐ ชุดๆ ละ ๑,๐๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ เกษตรกร ๑๖๐ ราย ค่าปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๖๐ ชุดๆ ละ ๑,๐๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ เกษตรกร ๑๖๐ ราย ค่าปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๖๐ ชุดๆ ละ ๑,๐๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๖๐ ราย ค่าปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๖๐ ชุดๆ ละ ๑,๐๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๘,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

กิจกรรม	งบประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้จ่ายเงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๒๔,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๘๔,๐๐๐	จัดซื้อจุลินทรีย์ EM, กากน้ำตาล และถังหมัก	๑๖๘,๐๐๐	๑๖๘,๐๐๐	๑๖๘,๐๐๐	๑๖๘,๐๐๐
๓. ติดตามงาน	๑๙,๒๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๑,๐๑๗,๖๐๐		๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐	๒๕๔,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๖๔๐ ราย มีความรู้ในการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ

๒. ลดต้นทุนการผลิต (ปุ๋ยเคมี, สารเคมี)

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๒. อนุรักษ์สัตว์ธรรมชาติ
๓. ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายุกบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ่มมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓.๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ในเขตตำบลเสื่อเต่าบางแห่งจะมีปัญหาเกี่ยวกับดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สาเหตุเกิดจากโครงสร้างของดิน เกษตรกรนิยมใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้โครงสร้างของดินเสียเริ่มจะเสีย จึงควรมีการให้คำปรึกษาแนะนำด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของพืชปุ๋ยสด
๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

เป้าหมาย เกษตรกร ๖๔๐ ราย จำนวน ๓,๒๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ ทั้ง ๘ ตำบล

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกร เรื่อง การใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว, การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
 - * ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ ราย รวม ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ ราย รวม ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ ราย รวม ๑๖๐ ราย
 - * ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบลๆ ละ ๒๐ ราย รวม ๑๖๐ ราย
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร
 - * ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท
 - * ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท
 - * ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท
 - * ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล เกษตรกร ๑๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท
๒. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง)
 - * ปี ๒๕๖๒ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๕๐๐ กก.ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท
 - * ปี ๒๕๖๓ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๕๐๐ กก.ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๕๐๐ กก./ไร่ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๕๐๐ กก./ไร่ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าไถพร้อมปั้น

* ปี ๒๕๖๒ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ เกษตรกร ๑๖๐ ราย พื้นที่ ๘๐๐ ไร่ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

๔. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล ๑ ละ ๒๐ วัน ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล ๑ ละ ๒๐ วัน ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล ๑ ละ ๒๐ วัน ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล ๑ ละ ๒๐ วัน ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘๔,๐๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๑๘๒,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐	๔๘,๐๐๐
๒. สนับสนุนพันธุ์ปัจจัยการผลิต	๔๘๐,๐๐๐	จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ปอเทือง จำนวน ๒,๐๐๐ กก.	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐
๓. ค่าไถพร้อมปั้น	๑,๖๐๐,๐๐๐	ค่าไถเตรียมดินพร้อมปั้น	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
๔. ติดตามงาน	๑๕๓,๖๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๒,๔๒๕,๖๐๐		๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐	๖๐๖,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๘๐ ราย มีความรู้ในการใช้ปุ๋ยพืชสดในนาข้าว

๒. ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

๓. ได้ผลผลิตปุ๋ยพืชสด ไร่ละประมาณ ๑ ตัน ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี

๔. มีรายได้เพิ่มขึ้น

๕. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. โครงสร้างของดินดีขึ้น

๒. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๓. ลดการระบาดของโรคและแมลง

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายุกบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓.๓ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันป่าไม้ถูกทำลาย เนื่องจากถูกนำไปใช้ทางการเกษตรเป็นส่วนมาก เกษตรกรไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม การปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น เป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น เกษตรกรมีรายได้ และใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีไม้ใช้สอยและบริโภค
๒. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

๑. อบรมเกษตรกร ๓๒๐ ราย
๒. สนับสนุนพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น พืชสวน (มะนาว, มะม่วง, 楊芒果) เกษตรกร ๓๒๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ ทั้ง ๘ ตำบล

ระยะเวลาดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกร เรื่อง การปลูก/การดูแลรักษาไม้ผล/ไม้ยืนต้น การขยายพันธุ์ไม้ผล

* ปี ๒๕๖๒	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย
* ปี ๒๕๖๓	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย
* ปี ๒๕๖๔	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย
* ปี ๒๕๖๕	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย	อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท			
* ปี ๒๕๖๓	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย	อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท			
* ปี ๒๕๖๔	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย	อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท			
* ปี ๒๕๖๕	ทั้ง ๘ ตำบล	เกษตรกร ๘๐ ราย	อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท			
๒. สนับสนุนพันธุ์ปัจจัยการผลิต จัดซื้อมะม่วงทาบ ๑๐ ต้นๆ ละ ๘๐ บาท (รายละเอียด ๑๐ ต้น) มะนาว ๑๐ ต้นๆ ละ ๘๐ บาท (รายละเอียด ๑๐ ต้น) 楊芒果 ๗ ต้นๆ ละ ๒๐๐ บาท (รายละเอียด ๗ ต้น)

* ปี ๒๕๖๒	เกษตรกร ๘๐ ราย	ค่าพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	รายๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ เกษตรกร ๘๐ ราย ค่าพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น รายๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ เกษตรกร ๘๐ ราย ค่าพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น รายๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ เกษตรกร ๘๐ ราย ค่าพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น รายๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ทั้ง ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้จ่ายเงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๙๖,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐
๒. โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	๙๖๐,๐๐๐	จัดซื้อมะม่วงทาบ ๑๐ ต้นๆ ละ ๘๐ บาท (รายละ ๑๐ ต้น) มะนาว ๑๐ ต้นๆ ละ ๘๐ บาท (รายละ ๑๐ ต้น) ยางนา ๗ ต้นๆ ละ ๒๐๐ บาท (รายละ ๗ ต้น)	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐
๓. ติดตามงาน	๑๕๓,๖๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๑,๒๐๙,๖๐๐		๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๓๒๐ ราย มีความรู้ในการผลิตพืชผสมผสาน หรือวนเกษตร

๒. มีรายได้เพิ่ม

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๒. ให้ความร่วมมือ ร่วมเงา

๓. ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ**ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ**

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ่มมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓.๔ โครงการสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน

หลักการเหตุผล

หลังฤดูเก็บเกี่ยวนั้นส่วนที่เหลือจากการเกี่ยวข้าว คือ ฟางข้าว จำนวนฟางข้าวที่ได้หลังจากปลูกข้าว นั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดการที่ดีและเหมาะสมเท่าที่ควร และเลือกใช้วิธีเผาทำลาย ซึ่งเป็นการสร้างมลภาวะทางอากาศ นับเป็นส่วนหนึ่งส่งผลกระทบให้เกิดภาวะโลกร้อนจากภาคเกษตรกรรม และสถานการณ์ปัจจุบันเกิดปัญหาวิกฤตหมอกควันปกคลุม และเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยมีสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ การเผาในพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง และการเผาในพื้นที่การเกษตรยังเป็นการทำลายโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็นด้วย จึงควรสนับสนุนการนำเศษวัสดุการเกษตรมาทำประโยชน์ เพิ่มมูลค่า เพื่อทดแทนการเผา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรจัดการเศษวัสดุการเกษตรให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่และชุมชน
๒. เพื่อให้เกษตรกรลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ลดปัญหาหมอกควันและสร้างสมดุลระบบนิเวศในชุมชน

นิเวศในชุมชน

๓. เพื่อส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต และพลังงาน

ชีวมวล

เป้าหมาย เกษตรกร ๑๘๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ ๖ ตำบล (ตำบลเชียงยืน, กู่ทอง, นาทอง, เหล่าบัวบาน, โพนทอง, ดอนเงิน)

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกรเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาพื้นที่ ความต้องการของชุมชน และจัดทำแผนการจัดการเศษวัสดุการเกษตรของชุมชน การทำปุ๋ยอินทรีย์ และการจัดการเศษวัสดุการเกษตร

- * ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๕๔,๐๐๐ บาท

๒. วัสดุฝึก

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ รายๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๓. ค่าจัดการวัสดุการเกษตร

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล เกษตรกร ๑๘๐ ราย เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

๔. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบลๆ ละ ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. อบรม ถ่ายทอดความรู้	๓๖,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุ ฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๕๔,๐๐๐	๕๔,๐๐๐	๕๔,๐๐๐	๕๔,๐๐๐
๒. วัสดุฝึก	๑๒,๐๐๐	ค่าสมุด ปากกา แฟ้ม	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐
๓. วัสดุ การเกษตร	๖๐,๐๐๐	ค่าจัดการวัสดุการเกษตร	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๒. ติดตามงาน	๑๙,๒๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐
รวม	๑๒๗,๒๐๐		๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐	๑๙๐,๘๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๑๘๐ ราย มีความรู้ด้านการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ประโยชน์ และการ
จัดทำแผนการจัดการเศษวัสดุการเกษตรของชุมชน

๒. เกษตรกร ๑๘๐ ราย ลดการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 ๑. ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตร รักษาสิ่งแวดล้อมสร้างสมดุลระบบนิเวศในชุมชน
 ๒. มีรายได้เพิ่มจากการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๓.๕ โครงการพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเขียงยืน

หลักการเหตุผล

เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยน้ำเป็นหลักในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีความจำเป็นในการสูบน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตในช่วงฤดูแล้ง โดยแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้มีจากหลายแหล่ง อาทิ ระบบคลองชลประทาน ระบบน้ำบาดาล และแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งในปัจจุบันระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์มีความสะดวกต่อการใช้งาน การดูแลรักษาน้อยกว่าเมื่อเทียบกับระบบสูบน้ำที่ใช้เครื่องยนต์ อีกทั้งการใช้พลังงานทดแทนในการสูบน้ำเพื่อการเกษตรโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นการขยายการใช้พลังงานทดแทน ที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาภัยแล้งเพื่อการเกษตรหรืออุปโภคบริโภค โดยสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อขยายผลเพิ่มจำนวนเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาของชุมชน

๒. เพื่อให้เกิดชุมชนที่สามารถบริหารจัดการตนเองทางด้านพลังงาน และนำไปสู่การลดต้นทุนการใช้พลังงานเพื่อการเกษตร

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๒๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ ๘ ตำบล (ตำบลเขียงยืน, กู่ทอง, นาทอง, เหล่าบัวบาน, โพนทอง, ดอนเงิน, หนองซอน, เสือเผ่า)

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ วิธีใช้ การดูแลรักษา และความปลอดภัยในการผลิตและการใช้งานระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

* ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๘๐ ราย

* ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๘๐ ราย

* ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๘๐ ราย

* ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๘๐ ราย

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๗ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๑ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๗ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๑ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๗ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๑ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๗ ตำบล เกษตรกร ๘๐ ราย อบรม ๑ ครั้งๆ ละ ๘๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท
เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร ขนาดไม่น้อยกว่า ๒,๕๐๐ วัตต์ พร้อมติดตั้ง)

* ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล ตำบลละ ๒๐๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล ตำบลละ ๒๐๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล ตำบลละ ๒๐๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๑๖,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล ตำบลละ ๒๐๒,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๑๖,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๘ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบ ประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	๔๘,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๖,๔๖๔,๐๐๐	ค่าติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการเกษตร ขนาดไม่น้อยกว่า ๒,๕๐๐ วัตต์	๑,๖๑๖,๐๐๐	๑,๖๑๖,๐๐๐	๑,๖๑๖,๐๐๐	๑,๖๑๖,๐๐๐
๔. ติดตามงาน	๑๕๓,๖๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐	๓๘,๔๐๐
รวม	๖,๖๖๕,๖๐๐		๑,๖๖๖,๔๐๐	๑,๖๖๖,๔๐๐	๑,๖๖๖,๔๐๐	๑,๖๖๖,๔๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เพิ่มจำนวนเทคโนโลยีพลังงานทดแทนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาของชุมชน

๒. ลดการใช้พลังงานฟุ่มเฟือยจากกิจกรรมทางการเกษตร และลดค่าใช้จ่ายทางด้านพลังงานของชุมชน

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. เกิดชุมชนที่สามารถบริหารจัดการตนเองทางด้านพลังงาน และนำไปสู่การลดต้นทุนการใช้พลังงานเพื่อการเกษตร

๒. เกษตรกรพึ่งตนเองตามศักยภาพด้านพลังงานที่มีอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตและกิจกรรมทางการเกษตรของชุมชน

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ
- นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชภูร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๔. แผนพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๔.๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP

แผนงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร, ศึกษาดูงาน

ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเชียงยืน

หลักการเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรของไทยส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรเชิงเดี่ยว ซึ่งมีประสบปัญหาเรื่องผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำ เกษตรกรบางส่วนจึงมีการแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า แต่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรยังขาดการพัฒนาต่อยอดด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปผลผลิตเกษตร การสร้างช่องทางในการจำหน่าย และการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป รวมถึงขาดทักษะในการบริหารจัดการการแปรรูปผลผลิตเกษตร เพื่อยกระดับสินค้าชุมชนให้สามารถเข้าสู่ตลาด และการแข่งขันได้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปผลผลิตเกษตร
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างช่องทางในการจำหน่ายและการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร

แปรรูป

๓. เพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรในไร่นา ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

เป้าหมาย เกษตรกร ๒๔๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ ๖ ตำบล (ตำบลเชียงยืน, กู่ทอง, นาทอง, เหล่าบัวบาน, โพนทอง, ดอนเงิน)

ระยะเวลาดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน

๑. อบรมเกษตรกรเรื่องการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และการสร้างช่องทางในการจำหน่าย และการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรแปรรูป

- * ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๖๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๖๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๖๐ ราย
- * ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล ตำบลละ ๑๐ ราย เกษตรกร ๖๐ ราย

๒. ศึกษาดูงาน

วิธีดำเนินการ

รายละเอียดโครงการ

๑. อบรมเกษตรกร

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ ราย อบรม ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๒. ศึกษาดูงาน

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๖ ๖ ตำบล เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๓. ค่าติดตาม/เบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่

* ปี ๒๕๖๒ ๖ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๓ ๖ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๔ ๖ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

* ปี ๒๕๖๕ ๖ ตำบล จำนวน ๒๐ วันๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๘,๘๐๐ บาท

งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

กิจกรรม	งบประมาณ	วัสดุอุปกรณ์	แผนการใช้เงิน			
			ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี	๓๒,๐๐๐	ค่าอาหาร, อาหารว่าง และเครื่องดื่ม, ค่าวัสดุฝึกอบรม, ค่าวิทยากร	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๘,๐๐๐
๒. ศึกษาดูงาน	๑๒๐,๐๐๐	ค่าพาหนะ น้ำมัน เชื้อเพลิง	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๓. ติดตามงาน	๑๑๕,๒๐๐	ค่าเบี้ยเลี้ยง	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐	๒๘,๘๐๐
รวม	๓๐๗,๒๐๐		๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐	๗๖,๘๐๐

หมายเหตุ แหล่งงบประมาณจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกร ๒๔๐ ราย มีความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปผลผลิตเกษตร

๒. เกษตรกร ๒๔๐ ราย มีสามารถสร้างช่องทางในการจำหน่ายและการเชื่อมโยงตลาดสินค้า

เกษตรแปรรูป

๓. เกษตรกร ๒๔๐ ราย ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ มากกว่า ๑๐% ในครัวเรือน

- ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. มีรายได้เพิ่ม

๒. คุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับอำเภอ

- นายวีระศักดิ์ พายบุตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

- นางสาวอมรรัตน์ ประสมมงคล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นางสาวสุพัตรา สารแสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายวรทัศน์ เสนาราชฤทธิ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวนิรุบล แจ็กมา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวพรรณเพียงเดือน หินชนะ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ